

سال پانزدهم
شماره ۲۳۶۶
شنبه
۲۳ اسد ۱۴۰۰
۱۴ اگست ۲۰۲۱
قیمت: ۲۰ افغانی

صبح ۸

روایت دیروز آئینه امروز نوید فردا

غزنفار بانک
GHAZANFAR BANK

محصولات بانکداری اسلامی

- حساب جاری الودیعہ
- حساب مضاربت پس انداز
- حساب مضاربت میعادى

تمويل مالی اسلامی

- بيع مراهجه
- مشار که متناقصه
- ضمانت نامه ها و اعتبار نامه های اسلامی

ما را در شبکه های اجتماعی دنبال کنید

+93 (0) 202 101 111 | www.ghazanfarbank.com

اجلاس دوحه بی نتیجه پایان یافت؛

دولت در برابر تهاجم طالب می ایستد

۳

نگرانی شهروندان بلخ از بدتر شدن اوضاع امنیتی؛

شورای نظامی بلخ: از شمال دفاع می کنیم

با گسترش بی پیشینه جنگ در شهر مزار شریف، این شب و روزها فضای ترس و وحشت بر این شهر حاکم است. شهروندان مزار شریف نگران بدتر شدن اوضاع امنیتی اند. بیشتر تیراندازان دکان های داخل شهر بسته است و جنب و جوش قبلی شهر دیده نمی شود. طی ۲۴ ساعت گذشته، طالبان از چندین استقامت حملات گروهی بالای شهر مزار شریف اجرا کردند. آنان قصد داشتند که کنترل این شهر بزرگ را به دست بگیرند، اما مقامها در بلخ می گویند که این حملات دفع شده است. شهروندان شهر مزار شریف و آواره گانی که از ولسوالی های این ولایت به شهر مزار شریف آمده اند، از حملات طالبان حکایت های تلخی دارند و از حکومت می خواهند تا جلو سقوط شهر مزار شریف را بگیرند و نگذارند بلخ نیز مثل ولایات شمال در معرض سقوط قرار بگیرد.

۳

مجاهدین سابق؛ از حاشیه به متن

پس از پیروزی مجاهدین در جنگ علیه اتحاد جماهیر شوروی، زمینه رقابت بر سر قدرت میان سران جهادی شدت گرفت. پس از این که داکتر نجیب الله، آخرین پاسدار احزاب کمونیستی در افغانستان، از قدرت کنار زده شد، سنگرهای مجاهدین در اطراف شهر کابل برای دستیابی به قدرت استحکام بیش تری یافت و جهت گیری ها شروع شد.

۴

فصله شورای نظامی بلخ؛ نور نیروهای خیزش مردمی را رهبری و مارشال دوستم از عملیات و خطوط جنگی نظارت می کند

۸ صبح، بلخ: در نشست شورای هم آهنگی نظامی بلخ که با حضور مارشال عبدالرشید دوستم و عطامحمد نور در بلخ برگزار شد، فیصله شده است که همه نیروهای خیزش مردمی و بسیج به رهبری نور فعالیت کند. طبق این فیصله، مارشال عبدالرشید دوستم از خطوط جنگی و عملیات نظارت می کند و به نیروهای امنیتی، خیزش مردمی و نیروهای هوایی مشورت می دهد. در این نشست که پس از چاشت روز جمعه، بیست و دوم اسد، برگزار شد، عبدالله عباد، معاون شورای امنیت ملی، محمد فرهاد عظیمی، والی

بلخ، ذبیح الله مهمند، فرمانده قول اردوی ۲۰۹ شاهین، فرمانده پولیس و رئیس امنیت ملی بلخ و نماینده گان احزاب حضور داشته اند. مارشال دوستم گفته است که در این نشست بر هم آهنگی و انسجام تمامی قوت های بسیج مردمی برای حمایت از نیروهای دفاعی و امنیتی کشور در شمال به ویژه ولایت بلخ و شهر میمنه تأکید شده است. عطامحمد نور و مارشال دوستم تأکید کرده اند که تا آخرین رمق حیات در مقابل طالبان می جنگند و از مردم دفاع می کنند. در این نشست هم چنان توافق شده است که چند مرکز سوق اداره در سطح ولایت بلخ ایجاد شود. حمایت احزاب سیاسی از عملیات های ضد طالبانی، تجهیز و اکمال نیروهای بسیج مردمی از سوی قول اردوی ۲۰۹ شاهین، ریاست امنیت ملی و فرماندهی پولیس از دیگر توافقات این نشست بوده است. مارشال دوستم و عطامحمد نور در یک نشست خبری درباره این تصمیم معلومات دادند.

ناتو در مورد وضعیت افغانستان نشست فوری برگزار می کند

گفت و گو خواهد کرد. منابع گفته اند که احتمال دارد محور گفت و گوهای این نشست، برنامه ریزی برای تخلیه افغانستان است. به قول منابع، در این نشست در مورد این که چه اقداماتی در افغانستان انجام شود، بحث خواهد شد. ناتو می گوید که وضعیت افغانستان را از نزدیک زیر نظر دارد. منابع ناتو هم چنان گفته اند که به حضور دیپلماتیک خود در افغانستان ادامه می دهند. این در حالی است که طالبان مراکز ۱۸ ولایت کشور را تصرف کرده اند. دولت افغانستان در آخرین نشست امنیتی که به ریاست محمد اشرف غنی، رئیس جمهور، برگزار شد، فیصله کرده است که در برابر طالبان بجنگد و از مقاومت ملی حمایت کند.

۸ صبح، کابل: منابع دیپلماتیک به خبرگزاری فرانسه گفته اند، پس از آن که امریکا و بریتانیا از تصمیم خود برای اعزام نیرو به افغانستان خبر دادند، ناتو نشست فوری را درباره افغانستان برگزار می کند. این نشست قرار است روز جمعه، بیست و دوم اسد، برگزار شود. یونس استولتنبرگ، دبیر کل ناتو یا پیمان اتلانتیک شمالی، در این نشست با نماینده گان ۳۰ کشور از متحدان ناتو

#آریانا_از_شماست

داریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

کابل به استانبول

هر سه شنبه و جمعه پرواز مستقیم با طیاره ایربس A310

flyariana.official | +93 (0) 790 07 1333 | 1333
flyariana.com | Ariana Afghan Airlines

به جنگ پایان دهید!

نصف ولایت‌ها به اشغال طالبان درآمده است. صدها هزار خانواده از ولایت‌های تحت اشغال آواره شده‌اند. بسیاری از آواره‌گان به آذوقه و سرپناه دسترسی ندارند. آن‌ها با کمبود البسه و وسایل بهداشتی روبه‌رو هستند. خدمات صحتی نیز برای آواره‌گان میسر نیست. به این ترتیب، وضعیت آواره‌گان جنگی در کشور بسیار وخیم است. آن‌چه در سیمای آواره‌گان دیده می‌شود، حکایت از یک وضعیت بد و رقت‌بار دارد که تحمل آن بر نوع آدمی دشوار است.

متأسفانه عطش جنگ در هر دو طرف تاکنون فروکش نکرده است. مقامات دولتی برای بقا و مقاومت رجزخوانی می‌کنند و افراد طالبان برای فتح و پیروزی. در این وسط، راه آشتی و صلح گم شده است. هیچ یکی از طرف‌ها به راهی که مردم افغانستان و دولت‌های جهان پیشنهاد می‌کنند، نمی‌روند. گویا آن‌چه مصلحت مردم افغانستان و دولت‌های جهان ایجاب می‌کند، برای دو طرف به پیش‌بینی نمی‌ارزد.

پیامدهای دست‌کم سه‌ونیم ماه جنگ طالبان با دولت، برای مردم بسیار سنگین بوده است. در جریان این مدت، هزاران غیرنظامی کشته و یا زخمی شده‌اند. صدها هزار خانواده نیز راه آواره‌گی را در پیش گرفته‌اند. خانه‌های مردم عام تخریب شده و دارایی آن‌ها بر باد رفته است. دهقان‌ها در بعضی از ولایت‌ها نتوانسته‌اند محصولات زراعتی خود را گردآوری کنند. دامداران نیز با سرنوشت مشابه گرفتار شده‌اند. آن‌چه در این مدت بر مردم افغانستان رفته است، به معنای دقیق کلمه یک فاجعه است.

جنگ راه‌حل قضیه افغانستان نیست. ادامه این جنگ می‌تواند پیامدهای انسانی بیش‌تری به همراه داشته باشد. از این‌رو، پافشاری دو طرف بر جنگ به نفع نیست. مردم از این جنگ خسته شده‌اند و پشتی‌بان ادامه آن نیستند.

دولت و طالبان باید درک کنند که محال است بتوانند به آرمان‌شهر خود از راه زور برسند. تجربه سال‌ها جنگ نشان داده است که دولت استوار بر زور عمر کوتاه دارد. نه دولت با توسل به زور به استقرار کامل می‌رسد و نه طالبان می‌توانند با میله تفنگ به اتوپیای خود برسند. پایان راه جنگ، بن‌بست است و انتخاب این راه یک کار عبث و بیهوده. بهترین راه‌حل، گفت‌وگو است. دولت و طالبان باید به تلاش‌های جهانی برای صلح افغانستان به عنوان یک فرصت نگاه کنند. هم‌چنان هشدارهای جهانی را جدی بگیرند و از تقابل با مصلحت مردم افغانستان و دولت‌های جهان پرهیز کنند. فعلاً مصلحت داخلی و جهانی آن است که دولت و طالبان - هر دو - صلح را برگزینند و از ادامه کشتار و خون‌ریزی و ویرانی افغانستان دست بکشند.

دولت‌های جهان به دولت افغانستان و گروه طالبان هشدار صریح داده‌اند. آن‌ها گفته‌اند که دولت استوار بر زور را به رسمیت نخواهند شناخت. معنای این هشدار آن است که تلاش نکنید تا از راه زور قدرت را قبضه کنید و بنای دولت را بر زور بگذارید. برای جهان، رضایت مردم افغانستان شرط است. در غیر این صورت، افغانستان به انزوا خواهد رفت. این انزوا به نفع نیست. علاوه بر این‌که دولت منزوی عمر طولانی نیز نخواهد داشت. مردم افغانستان مثل هر مردم دیگر، سزاوار زنده‌گی بهتر هستند. این حق را از آن‌ها نگیرید. اجازه دهید که مردم افغانستان در سایه صلح زنده‌گی کنند، حق آموزش و اشتغال و انتخاب داشته باشند، مثل انسان‌های آزاده دیگر فکر کنند و حرف بزنند و خیال‌پردازی کنند. این‌ها طبیعی‌ترین حقوق هر انسان است و باید به آن حرمت گذاشت.

در جنگ همه فرصت‌های رشد و تعالی از مردم افغانستان گرفته شده است. ادامه جنگ، فرصت‌های بیش‌تری را از آن‌ها خواهد گرفت. هم‌چنان درد و الم آن‌ها را چند برابر خواهد کرد. مردم افغانستان واقعا تحمل آواره‌گی «چند باره» را ندارند. آن‌ها را به اردوگاه‌های مرگ و آواره‌گی نفرستید. بگذارید زنده‌گی کنند؛ زیرا زنده‌گی حق طبیعی هر انسان است.

دولت و طالبان دو واقعیت جامعه افغانستان هستند که امکان حذف یکی و بقای دیگری نیست. دو طرف باید به واقعیت وجودی یک‌دیگر اعتراف کنند. درست است که منافع و مطلوب‌های دولت و طالبان متعارض است؛ اما امکان سازش بین آن موجود است. بنیاد این سازش باید مصالح عمومی و منافع علیای کشور باشد. این بزرگ‌ترین وجه مشترک بین دولت و طالبان است؛ به شرط آن‌که مصالح عمومی و منافع علیای کشور برای دو طرف مهم باشد. در غیر این صورت، مسوولیت پیامدهای جنگ برعهده طرفی خواهد بود که وقعی به مصالح عمومی و منافع علیای کشور قابل نیست.

شهرداری کابل در جریان شش ماه بیش از دو میلیارد افغانی عواید جمع‌آوری کرده است

۸صبح کابل: شهرداری کابل می‌گوید که در جریان شش ماه گذشته دو میلیارد و ۳۴۰ میلیون افغانی از بابت عواید، ۱۵۰ میلیون افغانی از مقروضیت‌های صفایی و ۱۰ میلیون افغانی از مقروضیت شرکت‌های تبلیغاتی جمع‌آوری کرده است.

محمدفاضل شریفی، معین اجتماعی و کلتوری شهرداری کابل، روز پنج‌شنبه، بیست‌ویکم اسد، در یک نشست خبری گفت که در جریان این مدت ۲۲۰ هزار متر مربع زمین سفید و ۴۱ پارک کوچک از نزد غاصبان گرفته شده است. شریفی افزود که ده هزار و ۲۰۰ کپه و غرفه و ۱۴ هزار پیش‌برآمده‌گی اصناف از بین برده شده و موانع کانکریتی از مسیر ۱۱۰ کیلومتر سرک و

تداوم خشونت در کشور و آواره‌گی هزاران نفر در هفته جاری

۸صبح، کابل: دفتر هم‌آهنگی کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد اعلام کرده است که تشدید جنگ در مناطق شهری افغانستان، هزاران نفر را مجبور به فرار از خانه‌هایشان کرده‌اند.

در بیانیه دفتر هم‌آهنگی کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد که روز جمعه، بیست‌دوم اسد، نشر شد آمده است که هزاران خانواده در پی تشدید جنگ در شهرها به کابل پناه آورده‌اند که شمار آنان به ۱۰ هزار و ۲۵۰ تن می‌رسد. ۲۰ تیم ارزیابی بین‌سازمانی در کابل برای تأیید صحت آواره‌گان داخلی در کابل مستقر شده‌اند. طبق اعلام هم‌آهنگی کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد، از میان هزاران خانواده بی‌جاشده که به کابل آمده‌اند، شش هزار و ۹۰۰ تن کمک‌های غذایی و غیرغذایی دریافت کرده‌اند. دفتر هم‌آهنگی کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد گفته است که ارزیابی برای تأیید نیازمندی‌های هزاران خانواده بی‌جاشده دیگر در سراسر کشور در حال انجام است. با این حال، این نهاد از نبود سرپناه برای آواره‌گان در کابل خاطر نشان کرده است که زنده‌گی در فضای آزاد آنان را آسیب‌پذیر کرده است. در همین حال، قرار است بی‌جا شده‌گان داخلی از ساحات شهر نو و سرای شمالی به مکتب و ساختمان‌های دولتی در ولسوالی ده‌سبز در هفت کیلومتری شهر کابل منتقل شوند. با این حال، دفتر هم‌آهنگی کمک‌های بشر دوستانه سازمان ملل متحد افزوده است که خانواده‌هایی که به ولسوالی ده‌سبز منتقل شده‌اند، نگران نبود برق و دیگر خدمات اجتماعی در آن‌جا هستند. پیش از این، وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث گفته بود که در دو هفته اخیر دست‌کم ۱۷ هزار خانواده به کابل آواره شده‌اند که با تشدید درگیری احتمال افزایش این رقم به ۳۰ هزار خانواده نیز وجود دارد.

مراکز ولایت‌های لوگر، زابل و ارزگان به دست طالبان افتاد

مقام‌های محلی در ولایت فاریاب تقاضای طالبان را به برای تسلیم دادن شهر میمنه رد کرده‌اند. تاکنون ولایت‌های هرات، فراه، بادغیس، غور، هلمند، قندهار، سرپل، سمنگان، تخار، بدخشان، کندز، بغلان، غزنی، لوگر، زابل، جوزجان، ارزگان و نیمروز به دست طالبان افتاده است.

۸صبح، کابل: طالبان شهرهای ترینکوت، قلات و پل علم، مراکز ولایت‌های ارزگان، زابل و لوگر را تصرف کرده‌اند.

اسدالله کاکر، عضو شورای ولایتی زابل، به روزنامه ۸صبح گفت که شهر قلات بدون درگیری به تصرف طالبان درآمد. او گفت که برخی از مقام‌ها به کابل و شماری نیز به قول اردوی مستقر در قندهار رفته‌اند. هما احمدی، عضو مجلس نماینده‌گان و نماینده لوگر، نیز در صحبت با روزنامه ۸صبح تأیید کرد که مرکز ولایت لوگر چاشت روز جمعه، بیست‌دوم اسد، به دست طالبان افتاده است. به گفته او، طالبان شماری از نیروهای امنیتی را اسیر گرفته‌اند. گفته شده است که مقام‌های محلی به طالبان تسلیم شده‌اند. عمر شیرزاد، والی ارزگان، نیز گفت که به تقاضای مردم و موسفیدان در برابر طالبان جنگیده است تا به تأسیسات عامه و سرمایه‌های

امریکا و بریتانیا به افغانستان نیرو اعزام می‌کنند

۸صبح، کابل: مقامات امریکایی اعلام کرده‌اند که برای تأمین امنیت سفارت این کشور در کابل و نیز برای تسهیل روند خروج همکاران محلی ارتش امریکا هشت هزار سرباز به افغانستان می‌فرستند. بریتانیا نیز اعلام کرده است که حدود ۶۰۰ سرباز را به افغانستان اعزام می‌کند.

جان اف کری، سخنگوی وزارت دفاع امریکا، روز پنج‌شنبه، بیست‌ویکم اسد، با نشر گفته است که طالبان در سراسر افغانستان در حال پیشروی هستند و سربازان امریکایی برای اطمینان از امنیت کارمندان سفارت امریکا و تسهیل خروج ترجمانان افغان به کابل و دیگر پایگاه‌های نظامی امریکا اعزام می‌شوند. کری خاطر نشان کرد که اولین پرواز تا سه روز دیگر اولین بخشی از هشت هزار سربازان را که شامل سه واحد نیروی زمینی، دو واحد نیروی دریایی و یک واحد ارتش است، به میدان هوایی کابل انتقال خواهد داد.

به گفته کری، به طور مجموعی هشت هزار سرباز امریکایی به افغانستان اعزام خواهند شد و فرمانده آن را پیت وازلی، فرمانده نیروی دریایی امریکا، بر عهده خواهد داشت.

پنتاگون افزوده است که این نیروها در صورت حمله اجازه دفاع از خود را دارند.

طبق اعلام وزارت دفاع امریکا، در بخش بعدی برنامه انتقال سربازان امریکایی به افغانستان حدود یک هزار کارمند برای تسهیل روند متقاضیان ویزای امریکا شامل می‌شود. به گفته سخنگوی پنتاگون، این کارمندان تا چند روز دیگر در افغانستان یا دیگر مناطق از جمله قطر مستقر خواهند شد.

به گفته جان اف کری، در مرحله سوم این برنامه یک تیم پیاده نظام ارتش امریکا از کارولینای شمالی به کویت اعزام خواهد شد و در صورت نیاز، این نیروها، یک نیروی واکنش سریع برای امنیت کابل خواهد بود. کری گفت این نیروها هفته آینده در کویت مستقر خواهند شد.

در همین حال، بن والاس، وزیر دفاع بریتانیا نیز به خبرگزاری رویترز گفته است که این کشور صدها نفر از نیروهای نظامی خود را برای کمک به شهروندان انگلیسی و مترجمان محلی خود به افغانستان اعزام می‌کند.

به گفته والاس تعداد این سربازان به شمول تیم‌های صحتی به ۶۰۰ تن می‌رسد.

این در حالی است که حملات طالبان بر شهر افزایش یافته است. این گروه مراکز برخی از ولایت‌ها را تاکنون تصرف کرده است.

اجلاس دوحه بی نتیجه پایان یافت؛

دولت در برابر تهاجم طالب می ایستد

هیچ دولتی را که در افغانستان با استفاده از نیروی نظامی تحمیل شود، به رسمیت نمی‌شناسند. در این اعلامیه هم‌چنان برای دستیابی به راه حل سیاسی روی حکومت فراگیر، احترام به حقوق بشر از جمله حقوق زنان و اقلیت‌ها، استفاده نشدن از خاک افغانستان علیه امنیت دیگر کشورها و احترام به حقوق بین‌الملل از جمله حقوق بشر دوستانه بین‌المللی تأکید شده است.

شرکت‌کننده‌گان این نشست با ابراز نگرانی از ادامه خشونت‌ها، تلفات غیرنظامیان، کشتار غیرقانونی، نقض حقوق بشر، حملات زمینی و هوایی بر مراکز شهرها و تخریب زیرساخت‌ها، گفته‌اند که تداوم درگیری، تلاش‌های صلح را بی‌نتیجه می‌سازد.

نشست اضطراری امنیت سازمان ملل در رابطه به افغانستان برگزار شود

عبدالله عبدالله، رییس شورای عالی مصالحه ملی، در سومین روز اجلاس دوحه در رابطه به صلح افغانستان، خواهان برگزاری نشست اضطراری جلسه شورای امنیت سازمان ملل درباره افغانستان شد. آقای عبدالله در این نشست گفت: «وقت آن رسیده است تا شورای امنیت در جلسه اضطراری خود قضیه افغانستان و عواقب امنیتی-بشری آن را به بحث گیرد و در مورد رسیده‌گی به بحران کشور تصمیم عاجل و قاطع اتخاذ کند». رییس شورای عالی مصالحه هشدار داده است که بحران افغانستان، امنیت جهانی را تهدید می‌کند و برای بررسی آن باید این نشست برگزار شود.

عبدالله عبدالله در حالی خواهان برگزاری نشست اضطراری شورای امنیت درباره افغانستان می‌شود که این شورا روز جمعه گذشته به درخواست وزارت خارجه کشور، نشست ویژه‌ای را در رابطه به صلح افغانستان در نیویارک برگزار کرد. در این نشست، نماینده‌گان کشورهای سازمان ملل متحد نقض قوانین جنگی را محکوم و بر راه‌حل سیاسی قضیه افغانستان تأکید کردند.

با این حال، مقام‌های امریکایی اعلام کرده‌اند که برای تأمین امنیت سفارت این کشور در کابل و نیز برای تسهیل روند خروج همکاران محلی ارتش امریکا هشت هزار سرباز به افغانستان می‌فرستد. بریتانیا نیز اعلام کرده است که حدود ۶۰۰ سرباز را به افغانستان اعزام می‌کند.

سرعت تحول و رویدادها در کشور سریع و غیرقابل پیش‌بینی است. گذشت زمان سرنوشت جنگ، صلح و دولت افغانستان را روشن خواهد ساخت.

با نشر اعلامیه‌ای مشترک، روی تسریع روند صلح به‌عنوان موضوع ضروری، مذاکره درباره پیشنهادات دولت و طالبان توقف عاجل خشونت‌ها تأکید کرده‌اند.

وزارت امور خارجه قطر با نشر بیانیه‌ای اعلام کرده است که در پایان نشست کشورهای جهان و منطقه در مورد افغانستان، اشتراک‌کننده‌گان از طرف‌های درگیر جنگ خواسته‌اند تا برای اعتمادسازی و تسریع تلاش‌های صلح و آتش‌بس همه‌جانبه هرچه زودتر گام بردارند. نماینده‌گان ویژه امریکا، چین، اوزبیکستان، پاکستان، بریتانیا، قطر، سازمان ملل متحد و اتحادیه اروپا در ۱۹ اسد با نماینده‌گان دولت افغانستان و طالبان درباره مشارکت جامعه بین‌المللی برای موفقیت روند صلح در دوحه دیدار و گفت‌وگو کرده‌اند. نماینده‌گان آلمان، ناروی، تاجیکستان، هند، ترکیه و ترکمنستان نیز در ۲۰ اسد در نشست در رابطه به صلح افغانستان شرکت کرده‌اند. نماینده‌گان کشورهای شرکت‌کننده از گروه طالبان و حکومت افغانستان خواسته‌اند که خشونت‌ها را پایان دهند و در داخل شهرها جنگ نکنند. طبق اعلام وزارت امور خارجه قطر، اعضای نشست بین‌المللی درباره افغانستان که در دوحه برگزار شد، تأکید کرده‌اند

در این نشست عبدالله عبدالله رییس شورای عالی مصالحه، سیدسعادت منصور نادر وزیر دولت در امور صلح و محمدمعصوم استانکزی رییس هیات مذاکره‌کننده دولت، شماری از اعضای این هیات و نماینده‌گان امریکا، قطر، سازمان ملل متحد، روسیه، چین، انگلستان، ایران، پاکستان، ترکیه، اوزبیکستان و گروه طالبان حضور داشتند.

روز جمعه، ۲۲ سرطان، در ارگ ریاست جمهوری با حضور رییس جمهور غنی نشست امنیتی برگزار شده است. امرالله صالح، معاون نخست ریاست جمهوری، می‌گوید که اساسی‌ترین فیصله این نشست، «ایستاده‌گی در برابر تهاجم لشکر جهل و وحشت» است. آقای صالح در صفحه رسمی فیس‌بوک خود نگاشته است: «حکومت از مقاومت ملی در برابر این هجوم با تمام امکانات و منابع حمایت می‌نماید. تمام امکانات مورد نیاز در اختیار قوای مسلح و مقاومت ملی قرار می‌گیرد.»

حدود دو هفته پیش رییس جمهور غنی در نشست ویژه شورای امنیت ملی نیز خواهان بسیج ملی در برابر طالبان شد و تأکید کرد که با تمام توان در برابر طالبان ایستاده‌گی خواهند کرد. با این حال، نماینده‌گان کشورهای منطقه و فرمانطقه در دوحه

با پیش‌روی سریع طالبان در ولایت‌های مختلف، تلاش حکومت در راستای پیدا کردن راه‌حل جهت توقف حملات و خشونت طالبان بیش‌تر شده است. در جریان روزهای سه‌شنبه، چهارشنبه و پنج‌شنبه هفته گذشته، سه نشست در دوحه در رابطه به صلح افغانستان برگزار شد.

یک منبع معتبر به روزنامه ۸صبح می‌گوید که در این جلسات، طالبان روی مواضع خود اصرار کردند. به گفته وی، هیچ تغییری در موضع این گروه به وجود نیامده است. منبع افزود: «دنیا خواست که حملات‌شان را به شهرهای افغانستان متوقف کنند، اما طالبان نپذیرفتند. بحث این‌که مذاکرات سریع شود، هم از سوی طالبان پذیرفته نشد.» پیش‌تر وزارت دولت در امور صلح، هدف از برگزاری این نشست‌ها را ایجاد هماهنگی میان کشورهای دخیل در روند صلح افغانستان، تسریع روند مذاکرات و توقف خشونت‌های جاری عنوان کرده بود. با این حال گروه طالبان می‌گوید که قرار نبود در این جلسات تصمیمی گرفته شود.

حسین حدیری

نگرانی شهروندان بلخ از بدتر شدن اوضاع امنیتی؛

شورای نظامی بلخ: از شمال دفاع می‌کنیم

از جانب دیگر اعضای جامعه مدنی در بلخ نیز حکومت را به بی‌پروایی متهم می‌کنند و می‌گویند که مردم اعتماد خود را نسبت به حکومت مرکزی از دست داده‌اند. سیدمحمد یزدان‌پرست، فعال جامعه مدنی، به روزنامه ۸صبح گفت: «بی‌باوری مطلق نسبت به وضعیت وجود دارد. مردم اعتماد خود را به حکومت‌گران از دست داده‌اند. متأسفانه در جنگ روانی حکومت ناکام بوده و طالبان برگ برنده در دست دارند و از همان سبب روحیه شهروندان شکسته شده است.»

به باور آقای یزدان‌پرست درگیری‌های شدید و نبود انگیزه برای جنگ و احتمال پیشروی طالبان به مرکز شهر مزارشریف، میزان فرار از شهر مزارشریف را به‌شکل بی‌پیشینه افزایش داده است. آقای یزدان‌پرست گفت: «خانواده‌هایی که در کارته زراعت و معدن نمک شهر مزارشریف زنده‌گی می‌کردند، در حال حاضر خانه‌های‌شان را ترک کرده‌اند و در یک هفته گذشته روند انتقال مسافر از بلخ کاملاً یک‌طرفه شده است.» این عضو جامعه مدنی در بلخ بیرون شدن جوانان نخبه و تحصیل‌کرده از شهر مزارشریف را به‌مثابه از بین رفتن سرمایه‌های فکری و معنوی خوانده، می‌گوید که این امر در درازمدت، بلخ را با نبود کادرهای مسلکی و تحصیل‌کرده مواجه خواهد کرد.

نگرانی از احتمال سقوط شهر مزارشریف پس از آن بالا گرفته است که بیش‌تر مراکز ولایت‌های شمال زیر کنترل گروه طالبان قرار گرفته است.

مهمند، فرمانده قول‌اردوی ۲۰۹ شاهین، فرمانده پولیس، رییس امنیت ملی بلخ و نماینده‌گان احزاب حضور داشته‌اند.

مارشال دوستم گفته است که در این نشست بر هماهنگی و انسجام تمامی قوت‌های بسیج مردمی برای حمایت از نیروهای دفاعی و امنیتی کشور در شمال به‌ویژه ولایت بلخ و شهر میمنه تأکید شده است. عطامحمد نور و مارشال دوستم تأکید کرده‌اند که تا آخرین رمق حیات در مقابل طالبان می‌جنگند و از مردم دفاع می‌کنند.

محمدالله، پدر خانواده شش‌نفری است. وی با خانواده‌اش در قسمت «سیاه‌گرد» شهر مزارشریف - جایی که زیر تهدید گروه طالبان قرار دارد و طالبان از این قسمت می‌کوشند تا داخل شهر مزارشریف شوند - زنده‌گی می‌کنند.

محمدالله به روزنامه ۸صبح می‌گوید: «می‌ترسم که طالب به خانام حمله کند و زن و فرزندانش را اسیر بگیرد. تمام ما و شما می‌فهمیم که طالب به هیچ چیز باور ندارد، اینکه می‌گویند ما به مردم کار نداریم، دروغ است.»

در همین حال محمدفرهاد عظیمی، والی بلخ، می‌گوید که از سوی حکومت وعده هر نوع همکاری به ولایت بلخ داده شده است. آقای عظیمی می‌افزاید: «به قدر کافی تجهیزات جنگی و نیروهای تازه‌نفس به مزارشریف اعزام شده‌اند، اما باشنده‌گان مزارشریف می‌گویند تا زمانی که نبردها از حومه شهر مزار دور نشود، هم‌چنان نگران اوضاع خواهند بود.»

فوری را اعلام کنند. از گروه طالبان هم می‌خواهیم که به خواست مردم افغانستان که همانا صلح است، تن بدهد و بیشتر از این به طبل جنگ نکوبد.»

فرحناز ۲۲ ساله، دانشجوی سال دوم رشته ژورنالیزم دانشگاه بلخ است. او نیز نگران بدتر شدن اوضاع امنیتی شهر مزارشریف است و می‌ترسد که طالبان کنترل این شهر را به دست گیرند. فرحناز به روزنامه ۸صبح گفت: «وضعیت بسیار خراب است. چند شب پیش طالبان نزدیک داخل شهر شده بودند. ما بسیار ترسیده بودیم. خانواده تصمیم گرفتند که کابل برویم، اما مسیر راه هم ناامن است. حیران مانده‌ایم چه کنیم، کجا برویم.»

تشدید جنگ در حومه‌های شهر مزارشریف، بیشتر خانواده‌ها را نگران کرده است. این نگرانی، باشنده‌گان شهر مزارشریف را مجبور کرده است تا خانه‌های‌شان را ترک کنند و خود را با خانواده به یکی از ولایت‌های امن به‌ویژه کابل برسانند.

در همین حال در نشست شورای هماهنگی نظامی بلخ که با حضور مارشال عبدالرشید دوستم و عطامحمد نور، روز جمعه، ۲۲ اسد، در بلخ برگزار شد، فیصله شده است که همه نیروهای خیزش مردمی و بسیج به رهبری نور فعالیت کنند. طبق این فیصله، مارشال عبدالرشید دوستم از خطوط جنگی و عملیات نظارت می‌کند و به نیروهای امنیتی، خیزش مردمی و نیروهای هوایی مشورت می‌دهد. در این نشست عبدالله عباد، معاون شورای امنیت ملی، محمدفرهاد عظیمی، والی بلخ، ذبیح‌الله

با گسترش بی‌پیشینه جنگ در شهر مزار شریف، این شب و روزها فضای ترس و وحشت بر این شهر حاکم است.

شکیبا سعیدی

شهروندان مزارشریف نگران بدتر شدن اوضاع امنیتی‌اند. بیش‌تر دکان‌های داخل شهر بسته است و جنب‌وجوش قبلی شهر دیده نمی‌شود. طی ۲۴ ساعت گذشته، طالبان از چندین استقامت حملات گروهی بالای شهر مزارشریف اجرا کردند. آنان قصد داشتند که کنترل این شهر بزرگ را به دست بگیرند، اما مقام‌ها در بلخ می‌گویند که این حملات دفع شده است.

شهروندان شهر مزارشریف و آواره‌گانی که از ولسوالی‌های این ولایت به شهر مزارشریف آمده‌اند، از حملات طالبان حکایت‌های تلخی دارند و از حکومت می‌خواهند تا جلو سقوط شهر مزارشریف را بگیرند و نگذارند بلخ نیز مثل ولایات شمال در معرض سقوط قرار بگیرد. به باور باشنده‌گان شهر مزار شریف، سقوط بلخ ممکن است سقوط بیش‌تر شهرهای افغانستان را به دنبال داشته باشد. سیدعلی ۲۸ ساله یکی از باشنده‌گان شهر مزارشریف به روزنامه ۸صبح می‌گوید: «اوضاع امنیتی بلخ متأسفانه خیلی زیاد خراب است، مردم سراسیمه هستند. امید است پیش از بدتر شدن جنگ، کشورهای منطقه پادرمیانی کنند و یک آتش‌بس

میدانقدر شریقرزاده

پس از پیروزی مجاهدین در جنگ علیه اتحاد جماهیر شوروی، زمینه رقابت بر سر قدرت میان سران جهادی شدت گرفت. پس از این که داکتر نجیب‌الله، آخرین پاسدار احزاب کمونیستی در افغانستان، از قدرت کنار زده شد، سنگرهای مجاهدین در اطراف شهر کابل برای دست‌یابی به قدرت استحکام بیش‌تری یافت و جهت‌گیری‌ها شروع شد. ریشه اصلی این جهت‌گیری‌ها، در جای دیگری بود.

یکی از عوامل این بود که سران مجاهدین آن وقت منتهای حزب وحدت اسلامی که متعلق به قوم هزاره بود، توافق‌نامه‌ای را به امضاء رسانیدند که مشهور به توافق پیشاور است. «براساس آن توافق‌نامه، صبغت‌الله مجددی به‌عنوان رییس حکومت موقت مجاهدین برای دو ماه تعیین شد و گلبدین حکمتیار نیز به‌عنوان نخست‌وزیر او انتخاب شد. وزارت‌خانه‌های مختلف دولت نیز میان احزاب جهادی تقسیم گردید.» اما برای حزب وحدت اسلامی، هیچ‌گونه امتیازی در نظر گرفته نشده بود.

پس از پنج سال و اندی کش‌مکش و جنگ میان فرماندهان پیشین جهادی و طالبان، تعدادی در شمال، عده‌ای در مناطق مرکزی و بخشی از آنان در غرب افغانستان به حاشیه کشیده شدند. طالبان ۹۰ درصد خاک افغانستان را در کنترل خود گرفتند و خود را فاتح میدان نبرد حساب کردند. سرانجام حمله ۱۱ سپتامبر اتفاق افتاد و طالبان توسط امریکا سرکوب شدند. حادثه متذکره، به گروه‌های جهادی در حاشیه رفته، حیات مجدد داد. پس از دو ماه دولتی توافقی شکل گرفت. این دولت براساس فیصله بُن میان شبکه‌های خرد و بزرگ جهادی و قومی تقسیم شد. در سال ۱۳۸۱ حکومت انتقالی تحت رهبری حامد کرزی به وجود آمد تا زمینه انتخابات و دولت‌سازی را به کمک امریکا و جامعه جهانی فراهم سازد. در مجموع پرسش اصلی این است که در این فراز و فرود تاریخی، مجاهدین چه نقشی را در ۲۰ سال اخیر داشتند و از کدام آغاز به چه فرجامی رسیده‌اند؟ این پرسشی است که در ذیل به آن پاسخ خواهیم داد.

حکومت حامد کرزی و نقش مجاهدین

پس از شکل‌گیری ساختار حکومت موقت، زمینه اولین انتخابات ریاست جمهوری فراهم شد و در ۱۸ میزان ۱۳۸۳ اولین انتخابات ریاست جمهوری، جهت کاشتن اولین بذر دموکراسی در افغانستان دایر گردید آن، حامد کرزی رییس جمهور، احمدضیا مسعود معاون اول و محمدکریم خلیلی معاون دوم شد. در نتیجه انتخابات، حکومتی شکل گرفت که حاصل توافق بر تقسیم قدرت بود؛ البته برخی از مجاهدین که نیروی مخالف به حساب می‌آمدند، از صحنه قدرت کنار رانده شدند که به‌عنوان نمونه می‌توان از حکمتیار نام برد.

مجاهدین سابق؛ از حاشیه به متن (بارویکرد جامعه‌شناسی)

«برادران ناراضی» می‌خواند و در زمان او، این گروه دوباره جان گرفت و به فعالیت‌هایش سرعت بخشید. سرانجام کرزی یک وضعیت آشفته و در حال بحران را تحویل اشرف غنی داد. اشرف غنی با شعار «تحول و تداوم» به میدان انتخابات ریاست جمهوری قدم نهاد.

اشرف غنی و نقش شبکه مجاهدین

در مقایسه حکومت کرزی و اشرف غنی می‌توان گفت که در دوران کرزی شبکه مجاهدین در قدرت به‌شکل نامتوازن سهیم بودند؛ اما سنت خرد کردن شبکه‌های منفرد قدرت که از کرزی به ارث مانده بود، شدت یافت. یک شبکه قومی به چندین شبکه خرد تقسیم شد و هر کدام منافع متفاوتی را تعقیب کرد. مثلاً در حوزه شمال در مقابل عبدالرشید دوستم، احمد ایشچی و متین بیک را وارد صحنه کرد و در مقابل خلیلی سرور دانش را و...

ذهنیت‌های عامه نیز چنین رقم خورده بود که دموکراسی یعنی تقسیم منابع میان سران اقوام و به تبع آن تقسیمات آن میان شبکه‌های کوچک «ارباب رعیتی». در چنین وضعیت اجتماعی اشرف غنی در یک انتخابات سراسر جنجالی حکومت مشارکتی را تصاحب کرد که برآیند آن پنج سال کشیده‌گی در تصمیمات و منازعات داخلی بر سر تقسیم قدرت و تصمیمات حکومتی بود. در عین حال شبکه اشرف غنی متشکل از جنرال دوستم و کریم خلیلی که از جمله سران مجاهدین و عضو شبکه قدرت بودند، در دور اول ریاست وی دچار ازهم‌گسیخته‌گی شد. یک نوع رویارویی واضح میان مجاهدین تیم اشرف غنی به وجود آمد.

برخلاف منشور تحول و تداوم، وضعیت آن‌چنان که باید، پیش نرفت. تضادهای قومی دامن گسترانید و انحصار منابع و قدرت صورت گرفت. این موضوع سران مجاهدینی را که سال‌ها از کمک‌های خارجی و قدرت داشتند، برآشفته ساخت. وضعیت طوری رقم خورد که رویارویی واضح میان مجاهدین دموکراسی‌خواه و اشرف غنی به مشاهده می‌رسید. در تداوم این وضعیت، زمینه امتیازدهی و امتیازگیری فراهم شد.

سطوح رهبری حکومت حامد کرزی ترکیبی از تکنوکرات‌های تحصیل‌کرده غرب و مجاهدین بود. ظاهراً نقش مجاهدین به‌مراتب برجسته به حساب می‌آمد؛ زیرا در توزیع منابع و قدرت نقش اساسی داشتند. تیمور شاران در کتاب دولت شبکه‌ای که یک تحقیق مردم‌نگارانه است، از تقسیم نامتوازن قدرت می‌نویسد: «پس از کنار گذاشته شدن رسمی بسیاری از نخبه‌گان شبکه‌های سیاسی اتحاد شمال از موقعیت‌های عالی دولتی، تاجیک‌ها ۵۲٪ از بست‌های ۳ به بالای ادارات دولتی را در مقایسه با پشتون‌ها (۳۴٪)، هزاره‌ها و اوزبیک‌ها (هرکدام ۴٪) در اختیار داشتند. این میزان از حضور اداری به نسبت جمعیتی اقوام که تاجیک‌ها را ۲۰ تا ۲۵ درصد، پشتون‌ها را ۳۵ تا ۴۰ درصد، هزاره‌ها را ۱۵ تا ۲۰ درصد و اوزبیک‌ها را ۸ تا ۱۰ درصد نشان می‌دهد، نشان‌دهنده حضوری بیش از نسبت جمعیتی تاجیک‌ها و بسیار کم‌تر از نسبت جمعیتی هزاره‌ها و اوزبیک‌ها می‌باشد.» (شاران: ص ۹۷)

بنابراین به مشاهده می‌رسد که جنجال اصلی، تقسیم قدرت میان شبکه‌های قومی بوده‌اند. براساس تئوری دولت شبکه‌ای، ترکیب متوازن قدرت می‌تواند به‌عنوان عامل استحکام‌بخش حکومت و عدم توازن آن به‌مثابه چالش فراروی حکومت محسوب شود. حامد کرزی از آوان حکومت‌داری‌اش کوشید تا با سیاست دوپهلوی هم امتیازدهی کند و هم شبکه‌های منفرد قومی را توسط نیروهای مخالف آن تضعیف سازد. در این امر به‌صورت تدریجی موفق هم بود.

واقعیت امر این است که مجاهدین در دوران حامد کرزی نیز نقش برجسته‌ای در حکومت وی داشتند؛ منابع حکومتی را در اختیار گرفتند، کمک‌های بین‌المللی را مصادره کردند و از عاید آن شهرک‌ها، تجارت و سرمایه‌گذاری‌های فراوان بنیاد نهادند. نقش برجسته مجاهدین در دوران کرزی انکارناپذیر است؛ در واقع این وضعیت مطابق میل کرزی نبود و از آن به‌شدت رنج می‌برد.

لازم به توضیح است که در دوران آخر حکومت وی حس ناسیونالیستی‌اش گل گرفت. کرزی طالبان را

میزان رضایت و عدم رضایت سران قومی/مجاهدین بسته‌گی به امتیازی داشت که به آن‌ها داده می‌شد. پس از نارضایتی‌های کریم خلیلی، مدتی شورای عالی صلح به او داده شد و به همین ترتیب رتبه مارشالی به دوستم و چندین پست کلیدی به اطرافیان آن‌ها... در مجموع تا قبل از قدرت گرفتن مجدد طالبان، مجاهدین شریک در قدرت، اکثراً از صحنه بازی سیاسی بیرون کشیده شدند.

هم‌زمان با شکل‌گیری نارضایتی‌های سیاسی سران جهادی، شدت گرفتن فقر و ناامنی، رکود اقتصادی و کاهش کمک‌های بین‌المللی، طالبان قدرت بیش‌تری پیدا کردند. آن‌ها ساحاتی از خاک افغانستان را تصرف کردند و به‌عنوان یک گروه سیاسی-نظامی قوی در صحنه عمومی ظاهر شدند. هم‌چنان پروسه صلح با میانجی‌گری خلیل‌زاد، نماینده امریکا، هم به نتیجه مطلوب نرسید. بیش‌تر از یک سال است که بحث مذاکرات با بن‌بست مواجه شده است.

فرجام بحث

به باور نویسنده، اشرف غنی شاید متوجه دو اشتباه بزرگ شده باشد. در قدم نخست مخالفت با مجاهدینی بود که از صحنه قدرت کنار زده شده بودند و دوم اعتماد به تکنوکرات‌های تحصیل‌کرده خارج که هیچ تجربه جنگی ندارند. گروه اول تجربه جنگ چریکی دارد و در جامعه از نفوذ و تأثیرگذاری نسبی برخوردار است و گروه دوم ظاهراً با موضوعات مربوط به پالیسی‌سازی در عرصه حکومت‌داری آشنا است، اما درک و فهم دقیقی از وضعیت پیچیده اجتماعی در افغانستان ندارد.

با درنظرداشت دو مورد فوق، پالیسی اشرف غنی بر این شد که دوباره دست به دامن مجاهدین شود، همان‌طور که در ابتدای تیم‌سازی‌اش برای کسب قدرت دست به دامن دوستم، کریم خلیلی و صدها واحد کوچک مجاهدین شده بود.

به نظر می‌رسد که مجاهدین سابق اندکاندک با وخامت اوضاع از حاشیه به متن سیاست و حکومت بیایند؛ زیرا آن‌ها اگر اشرف غنی را دوست ندارند، سرمایه‌های پادآورده و شهرک‌های‌شان را دوست دارند. احتمالاً برای حفظ منافع‌شان هم که شده، در کنار اشرف غنی بایستند. دیدارهای اخیر اشرف غنی با عبد رب الرسول سیاف، کریم خلیلی و سایر سران جهادی نیز دلیلی بر اثبات این مدعا است. در مجموع آینده مبهم و تاریک است. معلوم نیست در روزهای آینده چه اتفاقی خواهد افتاد. آیا دوباره مجاهدین روی کار می‌آیند یا اشرف غنی با دموکراسی امریکایی دوام می‌آورد؟ این سوالی است که گذشت زمان به آن پاسخ خواهد داد. نادیده نباید گرفت که در حال حاضر خرد شدن شبکه‌های قومی چالش جدی به حساب می‌آید؛ زیرا امکان قوی وجود دارد که آن‌ها به‌عنوان نیروی مخالف حکومت عمل کنند. به‌عنوان نمونه، خبرها می‌رساند که پسر ایشچی به طالبان پیوسته و احتمال آن وجود دارد که مخالف او با دوستم عامل اصلی باشد.

تغییر برق آسای وضعیت و آینده مبهم زنان

طالبان تلاشی خانه به خانه را انجام می‌دهند. در جنوب افغانستان -در ولسوالی دند ولایت قندهار- و ولایت غزنی، صدها انسان بی‌دفاع و ملکی تیر باران شدند. نسل‌کشی آن‌ها از جانب سازمان ملل نگران‌کننده گفته شده است. غنیمت پنداشتن زنان در جنگ‌ها و به برده‌گی جنسی رفتن آنان، خطراتی است که فراتر از حذف از جامعه، زنده‌گی و حیات زنان و دختران افغانستان را تهدید می‌کند.

دریغا که من باید به دخترانم همان داستان امید به آینده را حکایت کنم که مادرم عزیزه به من می‌کرد. روایت درد و رنج مردم این کشور، قصه‌های ناتمام است که نسل اندر نسل تا پوست و استخوان، ما را سوختانده است.

حال این سرزمین سوخته که لابراتوار سلاح‌های کهنه و جدید بود و است، میدان مشق و تمرین نظامیان کشورهای دوست و دشمن به طور رسمی و غیررسمی و جغرافیای تقاطع منافع قدرت‌های بزرگ با میلیون‌ها قربانی -عم از زنان و کودکان- نیز شده است. شعارهای «مبارزه با تروریسم جهانی» آقای جورج دبلیو بوش و افکار بلندپروازانه اوباما «به دست آوردن قلب و فکر» یا سخنان دونالد ترامپ «از طالبان انتقام می‌گیریم»، از یاد رفته است. آن‌چه به خاطر مانده، سخنان رییس جمهور بایدن است: «بیباید در مورد چیزهای شاد صحبت کنیم»

برده جنسی نگاه می‌شود و زنان مجبور به ازدواج اجباری با جنگ‌جویان گروه‌های مختلف می‌شوند.

عمل‌کرد گروه‌های افراطی -طالبان، داعش، نهضت اسلامی اوزبیکستان، تحریک طالبان پاکستان، جنگ‌جویان چچینی و اوغور و سایر گروه‌هایی که عملاً در میدان نبرد در افغانستان حضور دارند، خشن است و انتقام سختی از مردم و به خصوص دختران و زنان این کشور می‌گیرند. کشتن زنان شاغل در اداره ملکی ولایت هرات به جرم این که کارمند دولت بودند، یکی از نمونه‌ها است. این افراد توسط گروه طالبان در بین موتر به قتل رسیدند. گفته می‌شود که طالبان در مالستان غزنی، زنی را به گلوله بستند که در نتیجه آن، آن زن چشم‌هایش را از دست داده است.

روایت نفرت و قباحات طالبان در شمال افغانستان متفاوت است. آنان در جست‌وجوی دختران جوان هستند تا به جبر آن‌ها را به عقد خود بیاورند و مانند برده‌های جنسی از آن‌ها استفاده کنند. برای این کار،

هم‌فکرش، هویت و حیات زنان با تهدید روبه‌رو است. هویتی که در سال‌های اخیر با مبارزه خسته‌گی‌ناپذیر و قربانی دوام‌دار و با حمایت جامعه جهانی شکل گرفته بود و زنان بخش قابل توجهی از حقوق‌شان را به دست آورده بودند.

زنان افغانستان که در سال‌های اخیر به مدرسه، دانشگاه، محیط کار و جامعه بازگشته، با حضورشان در همه عرصه‌ها، به شمول سیاست، اقتصاد، امنیت، ورزش، تکنولوژی و هنر، استعداد و توانایی‌شان را به نمایش گذاشته‌اند و نمی‌خواهند با سرنیزه طالبان به پستوی خانه‌ها بازگردند و محدود شوند.

رویکرد طالبان این‌بار در برابر زنان به مراتب نسبت به گذشته عقده‌مندانه، خشونت‌بار و غیرقابل تحمل شده است. در ۴۳ سال گذشته، زنان و کودکان قربانی جنگ بودند و با جسم، روح و روان‌شان، درد جنگ و خشونت را حس کردند. این در حالی است که اکنون به نام صلح، بدون رضایت و رغبت زنان، به این قشر به عنوان

◆ شکریه بارکزی

نزدیک به ۲۵ سال قبل -سپتامبر ۱۹۹۶- زمانی که طالبان قدرت را در دست گرفتند، زنان یکی از مهم‌ترین بخش‌های جامعه بودند که به حاشیه رانده شدند و در آستانه حذف قرار گرفتند. حق تحصیل و کار و حضور اجتماعی، از زنان گرفته شد.

اکنون در آستانه خروج کامل نیروهای امریکایی از افغانستان -در سپتامبر ۲۰۲۱- گروه طالبان بار دیگر به طور عجیب، با خلق وحشت و استفاده از زور، در حال پیش‌روی در کشور است.

مردم افغانستان در بیست سال گذشته، به سختی برای آینده بهتر تلاش کردند و اکنون با پیش‌روی طالبان امکان بازگشت به نقطه صفر وجود دارد. در دو دهه اخیر، نسل جدیدی در افغانستان پدید آمده است و اکنون سرنوشت این نسل زیر تهدید طالبان قرار دارد. با توجه به ایدئولوژی زن‌ستیزانه طالبان و گروه‌های

خشک‌سالی معمولاً با کمبود بارندگی و افزایش درجه حرارت در یک منطقه همراه است و به صورت تدریجی ظاهر می‌شود. خشک‌سالی عموماً از بارندگی، درجه حرارت، تبخیر، تعرق و محتوای رطوبت قابل دسترس خاک و وضعیت آب زیرزمینی تأثیر می‌پذیرد. این پدیده در سه بخش هواشناسی، هیدرولوژی و زراعتی قابل بررسی است. خشک‌سالی هواشناسی در اثر کمبود بارندگی، خشک‌سالی زراعتی در اثر کمبود رطوبت خاک و خشک‌سالی هیدرولوژیک به واسطه افت سطح آب در آبراهه‌ها تعریف می‌شود. موجودیت هم‌زمان این سه پدیده و آگاهی از تأثیرات متقابل آن‌ها بر یکدیگر، تعیین دقیق خشک‌سالی را با مشکل مواجه می‌سازد. براساس نتایج مدل‌های اقلیمی که طرح شده است، در زمینه تغییرات متغیرهای آب‌وهوایی تا سال ۲۰۵۰ میلادی (۳۰ سال آتی) نسبت به دوره ۱۹۸۹ - ۲۰۲۰ توسط IPCC تغییرات اقلیمی در افغانستان پیامدهایی مانند کاهش ۸.۵ درصد بارندگی، افزایش ۲ درجه سانتی‌گراد، افزایش ۴۱ درصد باران سنگین و سیل‌آسا و افزایش روزهای خشک در اکثر نقاط کشور نشان بارز خشک‌سالی شدید هستیم. حال آن‌که آب موجود در افغانستان نه تنها برای ماهی‌گیری، توربین‌های برق آبی، حمل‌ونقل و حفظ تنوع زیستی و تعادل زیست‌محیطی استفاده نمی‌شود، بل مصرف عمده آب برای زراعت است. این مورد در کشورهای توسعه‌یافته آب با نسبت کم‌تر برای زراعت و بیش‌تر برای اهداف صنعتی و خانگی استفاده می‌شود، در حالی که در افغانستان در حدود ۸۰-۹۰ درصد از آب برای زراعت و فقط ۱۰ درصد از آب برای استفاده‌های صنعتی و خانگی می‌باشد. این امر منعکس‌کننده استفاده ناکارآمد آب در بخش زراعت و سرمایه‌گذاری کشور است. با آن‌که به صورت مجموعی تنها ۲۵۰ ملی‌لیتر در سال باران می‌بارد که یک سوم میانگین جهانی است و در نواحی جنوب‌غربی مقدار بارندگی فوق‌العاده کم است، اوسط بارندگی سالانه بین ۷۰ تا ۸۰ ملی‌متر بوده و در زمستان برف‌باری ندارد. بزرگ‌ترین مشکل فعلی این است که ساختار زراعتی سنتی بوده و استفاده مغرط از منابعی که در مدت طولانی قدر آن دانسته نشده است را تشویق کرده است. مشکل بیش از همه در بخش زراعت که بیش‌ترین آب افغانستان را استفاده می‌کند و تنها ۲۱ درصد GDP افغانستان را شامل می‌شود، قابل رؤیت است و دهقانان اکثر محصولاتشان را با آب فراوان از آب‌های زیرزمینی که جایگزین کردن آن بسیار مشکل است، سیراب می‌کردند.

با توجه به میزان منابع آب و سرانه مصرف، افغانستان از جمله کشورهایی است که در گروه کشورهای مواجه با کمبود فزینگی آب قرار دارد و شامل کشورهایی است که در سال ۲۰۲۵ با کمبود فزینگی آب مواجه هستند. این بدان معنا است که حتی با بالاترین راندمان و بهره‌وری ممکن در مصرف آب، برای تأمین نیازهای شان آب کافی در اختیار نخواهند داشت. حدود ۲۵ درصد مردم براساس شاخص جهان از جمله افغانستان مشمول این گروه می‌باشند. براساس شاخص سازمان ملل، افغانستان اکنون نیز در وضعیت بحران شدید آبی قرار دارد. براساس شاخص مؤسسه بین‌المللی مدیریت آب، افغانستان در وضعیت بحران شدید آبی قرار دارد. بنا بر شاخص‌های ذکر شده، افغانستان برای حفظ وضع موجود خود تا سال ۲۰۲۵ باید بتواند ۱۲۱ درصد به منابع آب قابل استحصال خود بیفزاید که این مقدار با توجه به امکانات و منابع آب موجود غیرممکن به نظر می‌رسد. نابه‌سامانی‌های ناشی از برنامه‌ها و اقدامات توسعه و نوسازی و خصایص شیوه زیست افغان‌ها، تأثیرات خود را بر حیات جمعی افغانان برجای گذارده است. از جمله عوارض ناشی از این نابه‌سامانی‌ها، تخریب محیط زیست و پیدایش بحران‌هایی است که بحران آب از جمله آن‌ها است. توسعه پایدار در جریان توسعه مغفول مانده و امروز مشکلات عدیده‌ای بروز کرده است؛ مشکلاتی که هزینه‌های شان در درازمدت بسیار

بیش‌تر از منافع کوتاه‌مدت برنامه‌هایی است که باعث بروز این مشکلات شده است. با توجه به اهمیت مدیریت خشک‌سالی، در این مقاله اثرات و آسیب‌های ناشی از عدم مدیریت خشک‌سالی مورد بررسی قرار می‌گیرد. بی‌توجهی به بحران کم‌آبی و چشم بستن بر اهمیت و جایگاه حیاتی آن در کشور، می‌تواند در آینده آثار مخرب و جبران‌ناپذیرتری برجای گذارد.

تغییر نگاه جامعه به مساله آب

روش‌های اتخاذ شده در سال‌های اخیر از سوی مسوولان آن‌چنان که باید، به توضیح ریشه‌ها و علل این مشکلات نپرداخته و در نتیجه نتوانسته مشارکت و عزم عمومی را در مسیر حل مشکلات اصلی بسیج کند. در حالی که خط مشی‌های مختلفی که در سراسر دنیا برای بیرون‌رفت از بحران آب مورد استفاده قرار گرفته‌اند گویای آن است که اغلب آن‌ها توجهی دقیق به ابعاد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بحران آب نداشته‌اند و صرفاً به راه‌حل‌های تکنولوژیک، سرمایه‌بر و خلاف سازوکارهای بومی و طبیعی نپرداخته‌اند. این تجربیات می‌تواند راهنمایی برای مسوولان باشد تا جامعه را با خود همراه کرده و به ارایه و اجرای راه‌حل‌های دوراندیشانه بپردازند. اما رویکرد فعالانه و دوراندیشانه، تنها به ارایه راه‌حل‌هایی که در راستای عرضه هرچه بیش‌تر آب است، اکتفا نمی‌کند و می‌کوشد به سایر ابعاد و پیامدهای بحران نیز بپردازد تا از این طریق، مدیریت آب از حالت انفعالی خارج شده و به شیوه‌های تعاملی و پویایی با جامعه ارتباط برقرار کند.

چالش‌های آب در افغانستان از نظر تعداد و گسترده‌گی ابعاد به‌گونه‌ای است که جای هیچ شکی در مورد جدیت بحران فعلی باقی نمی‌ماند و حل آن نیازمند اقدام فوری در سراسر کشور است. بعضی نشانه‌های امیدبخش حاکی از این است که دولت فعلی مساله آب را به‌عنوان یک اولویت ملی می‌شناسد و می‌کوشد برخی مشکلات را حل کند. اما متأسفانه سابقه نشان می‌دهد که معمولاً راه‌حل‌ها اغلب کوتاه‌مدت و در راستای درمان معلول‌ها است تا علت‌ها و مسایل ریشه‌ای. اگر دولت می‌خواهد جلو گسترده شدن مشکلات را بگیرد و منابع آبی پایدار و قابل اطمینان برای کشور مهیا کند، باید تغییرات جدی در فضای فکری مدیریت آب ایجاد کند. دولت می‌تواند استراتژی‌های مختلفی را که کشورهای مترقی برای برون‌رفت از بحران آب از آن‌ها بهره جسته‌اند، در نظر بگیرد:

۱- تغییر رویکرد مدیریتی از منفعلانه به پیش‌گیرانه

شیوه مدیریتی آب در افغانستان باید از فضای منفعل که فقط نسبت به پیامدها واکنش نشان می‌دهد، دور شود و به سمت فضای پویا، فعال و با محوریت پیش‌گیری حرکت کند. چنین رویکردی است که مانع گسترده‌تر شدن مشکلات آب و آسیب‌های محیط زیست می‌شود. لازمه مدیریت فعال و پیش‌گیرانه آب، همکاری و هماهنگی بین مدیریت آب و فعالان سایر حوزه‌ها است.

۲- اصلاح و بهینه‌سازی توزیع امکانات و خدمات

پیامدهای مخرب رشد کنترل نشده شهرنشینی بی‌حدومرز، می‌تواند به‌مراتب بدتر از پیامدهای مخرب هرم سنتی فعلی جمعیت باشد. مناطق بزرگ شهری همین امروز هم برای تأمین نیاز ساکنان خود، به‌خصوص تأمین آب و احتیاجات حیاتی، با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند. مهاجرت به سوی مناطق بزرگ شهری تنها در شرایطی سرعت کم‌تری به خود می‌گیرد که در اثر اصلاحات سیاسی و اقتصادی، عدم توازن که امروزه در توزیع امکانات و خدمات در سراسر کشور مشهود است، کاهش یابد. اگر این اصلاحات صورت نگیرد، افزایش جمعیت مشکلات را تشدید خواهد کرد.

۳- توان‌مندسازی زارعان و جوامع روستایی

در بخش زراعتی سرمایه‌گذاری‌های وسیعی باید صورت پذیرد تا همراه با مدرن شدن، کارایی و جذابیت اقتصادی آن افزایش یابد. هرچه

کشاورزان ثروت‌مندتر شوند، انگیزه برای افزایش بهره‌وری اقتصادی و استفاده بهینه از آب و انرژی در فعالیت‌های کشاورزی هم بیش‌تر خواهد شد.

۴- تجدید نظر در توزیع محصولات زير كشت
الگوی كشت كنونی باید با توجه به نیازهای كلان امنیت غذایی کشور و امکانات و منابع محلی و کارایی اقتصادی در مناطق مختلف مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد. برخی از محصولات مانند گندم در کشور راهبردی و حیاتی است و اگر تولید نشود، بسیاری از مسایل تحت شعاع قرار می‌گیرد و امنیت غذایی به آن‌ها بسته‌گی دارد؛ به همین دلیل آن‌ها راهبردی نام‌گذاری شده است تا از آن حمایت شود. به‌طور مثال نمی‌توان گندم را حذف کرد و محصول دیگری به جای آن کاشت، بلکه باید از گندم‌کاران حمایت شد.

۵- قیمت‌گذاری برای آب
قیمت‌ها باید به‌گونه‌ای انتخاب شود که منعکس‌کننده ارزش واقعی آب در مناطق مختلف باشد. این اصلاح قیمت‌ها ممکن است در کوتاه‌مدت نتایج اجتماعی و اقتصادی نامطلوبی برای دهقانان داشته باشد؛ اما دولت می‌تواند برای پیش‌گیری از این آسیب‌ها، از بسته‌های حمایت مالی و وام به منظور کمک به مدرنیزاسیون زراعت که منجر به کاهش مصرف آب و انرژی می‌شود، استفاده کند.

۶- ایجاد بازار منطقه‌ای آب
دولت باید برای ایجاد بازاری کارآمد برای آب تلاش کند. افغانستان امروز هم به بازاری برای آب نیاز دارد که باعث افزایش بهره‌وری اقتصادی مصرف آب شود. حتا دولت می‌تواند سهم آب دهقانانی که مزارع با بازدهی اقتصادی پایین دارند را خریداری کند.

۷- ایجاد صندوق‌ها محیط زیستی و سهم آب
یکی از راه‌حل‌های برون‌رفت از بحران کنونی آب، این است که دولت با ایجاد صندوق‌ها یا حساب‌های آبی، به دهقانان سهم آب مشخصی تخصیص دهد. به این ترتیب، دولت می‌تواند سهم آب دهقانان را که مزارع با بازدهی اقتصادی پایین دارند، خریداری کند. این آب می‌تواند به پرشیدن سفره‌های آب زیرزمینی کمک کند و از آسیب‌های محیط زیست بکاهد.

سخن آخر

چالش‌های نوین آب و مدیریت آن از جمله خشک شدن دریاچه‌ها و رودخانه‌ها، کاهش منابع آب زیرزمینی، فروکش کردن زمین، آلودگی آب، اختلال منابع آب، مهاجرت اجباری، خسارت‌های زراعتی، توفان‌های ریگی و آسیب‌های زیستی، امروزه گریبان‌گیر مردمان شده است. افغانستان در حال حاضر بحرانی جدی در زمینه آب را از سر می‌گذراند و دولت با این باور که کمبود آب یک پدیده مقطعی است، بحران کنونی را به گردن تغییرات اقلیمی، خشک‌سالی‌های متعدد، مشکلات نامنی و عدم بودجه می‌اندازد. حال آن‌که مشکلات جدی آب در افغانستان ناشی از اجرای برنامه‌های نامتناسب در طول همین دو دهه و مدیریت نسنجیده است. افغانستان از یک رویکرد غلط مدیریتی ضربه خورده است؛ رویکردی که به جای پرداختن به ریشه اصلی مشکلات، به حل‌وفصل پیامدهایی می‌پردازد که فقط معلول است، نه علت. اکثر رودخانه‌ها دچار خشک‌سالی فصلی شده که باشندگان روستاهای منطقه‌های آبی از کمبود آب به تنگ آمده‌اند و مهاجرت می‌کنند. پیش‌بینی‌های کارشناسی بیانگر این است که این تغییرات باعث کاهش منابع آب، بهره‌وری زراعتی و تولید انرژی خواهد شد.

بحران کنونی آب ناشی از سه دلیل عمده است: نخست، رشد سریع و سکونت نامناسب جمعیت؛ دوم، ساختار زراعتی ناکارآمد؛ و سوم، مدیریت نسنجیده و عطش بی‌حدومرز برای توسعه اقتصادی. مدیران آب کشور باید بدانند که تنها راهکارهای سخت‌افزاری و مهندسی مانند احداث سد، تغییر مسیر آب و ساخت کانال‌ها نیست که می‌تواند در علم مدیریت از آن بهره برد و راهکارهای نرم‌افزاری هم‌چون قانون‌گذاری، وضع مالیات، پایش و کنترل جمعیت نیز می‌تواند به همان اندازه و با هزینه کم‌تر در پیش‌برد اهداف موثر واقع شود.

بسکتبال NBA؛

پروسیه اجمالی فصل گذشته و چشم‌انداز فصل پیش‌رو

امیررضا حمزه‌ای

حدود یک ماه از اتمام فصل ۲۰۲۰/۲۱ لیگ حرفه‌ای بسکتبال امریکا موسوم به NBA می‌گذرد؛ فصلی که با قهرمانی میلوکی باکس به پایان رسید. یانیس آنته‌توکومپوی یونانی، پس از کسب عناوین فردی متعدد از جمله MVP (ارزش‌مندترین بازیکن فصل) و DPOY (بترین بازیکن دفاعی فصل)، این بار نیاز به کسب حلقه قهرمانی لیگ داشت تا به جوایز فردی‌اش اعتباری تازه ببخشد و توانایی‌های خود را به اثبات برساند.

آنته‌توکومپو در سن ۲۶ ساله‌گی این عنوان را کسب کرد تا کسب مجدد افتخارات در سال‌های بعدی برای او دور از انتظار نباشد و سال‌های درخشانی را پیش روی خود ببیند. یانیس، در کنار دو اسطوره نامدار تاریخ لیگ یعنی مایکل جردن و حکیم اولاجوان، به سومین بازیکنی بدل شد که چند عنوان MVP، یک Finals MVP و یک DPOY را کسب کرده است. البته که غول یونانی، فاصله بسیاری تا رسیدن به جایگاه اساطیر مذکور دارد.

اما فصل گذشته NBA، به‌شکل عجیبی تحت تأثیر شرایط حاصل از کرونا بود. قرنطینه چندماهه، سبب شد تا دوره پیش‌فصل و تمرینات تیم‌ها کوتاه‌مدت شود و کم‌تر از همیشه باشد. این موضوع، باعث شد تا بدن‌سازی اکثر بازیکنان به‌شکل کامل و جامع صورت نگیرد. فصل عادی نیز فشرده بود و از لحاظ برنامه تقویمی، متفاوت با سایر فصول رقم خورده بود. این‌ها همه دست به دست هم دادند تا خسته‌گی‌ها و مصدومیت‌ها، چه در طول فصل عادی و چه در پلی‌آف، مشهود باشد.

این مصدومیت‌ها، سراسر فصل را تحت تأثیر قرار داد تا از ۲۱/۲۰۲۰ به‌عنوان یکی از عجیب‌ترین فصول تاریخ NBA نام برده شود. مصدومیت لبران جیمز و آنتونی دیویس، دو ستاره لس‌آنجلس لیکرز در مقاطع مختلف، موجب شد تا پرافتخارترین تیم تاریخ لیگ، با عدم آماده‌گی به استقبال پلی‌آف برود و آن‌جا یاری مقابله با فینیکس سانز را نداشته باشد. پاره‌گی رباط کوای لند سبب شد تا لس‌آنجلس کلیپرز از صعود به فینال بازماند. مصدومیت‌های شخص یانیس، جبلن براون، جمال ماری، کابری اروینگ و بسیاری دیگر از ستاره‌گان لیگ را نیز به این لیست اضافه کنید. تمام این‌ها، راه را برای قهرمانی میلوکی باکس هموار کرد تا به آن‌چه پس از چند فصل ناکامی استحقاقش را داشت، برسد.

کلام آخر در رابطه با فصل گذشته را به تجلیل از پدیده فصل، یعنی فینیکس سانز اختصاص می‌دهیم. سانز تا دو فصل قبل، چه از لحاظ لیست تیم یا «Roster» و چه از لحاظ کادر فنی، تیمی سطح پایین بود که غالباً رده‌های آخر کنفرانس را تصاحب می‌کرد، اما آن‌ها به مرور زمان متحول شدند. می‌توان تغییر و تحول این تیم را در دو نام خلاصه کرد: کریس پال و مربی آن‌ها مانتی ویلیامز. این دو، بیش از یک دهه پیش در نیواورلینز نیز استاد و شاگرد بودند و اکنون در فینیکس، بار دیگر خود را نشان دادند. تلفیق قدرت رهبری و منتالیته بالای کریس پال و تفکرات کارآمد مانتی ویلیامز در کنار بازیکنان مستعد این تیم از جمله دوین بوکر، موجب شد تا سانز با کسب رده دوم کنفرانس غرب در فصل عادی و از دم تیغ گذراندن دو تیم شهر لس‌آنجلس در پلی‌آف، به فینال NBA راه یابد که دستاوردی قابل احترام به شمار می‌رود. این فینال، نخستین فینال کریس پال در طی دوران ۱۶ ساله او در لیگ محسوب می‌شد.

حال، باید منتظر باشیم تا چیزی حدود دو ماه بعد، فصل جدید NBA آغاز شود. قطعاً فصل آینده، شرایطی یکسان نسبت به فصل قبل نخواهد داشت و مصدومیت‌های مکرر و آزاردهنده، گریبان لیگ را نخواهند گرفت؛ چرا که برنامه پیش‌فصل تیم‌ها، همانند هر سال به‌شکل معقول چیده شده است و فرصت کافی برای انجام تمرینات وجود دارد. در خلال «Free Agency» یا فرصتی که تیم‌ها برای تقویت خود با استفاده از بازیکنان آزاد و حتا دیگر بازیکن‌ها داشتند، اکثر تیم‌ها تحولاتی در لیست خود صورت دادند، اما برنده فری‌ایجنتی قطعاً سه تیم بودند؛ میامی هیت، شیکاگو بولز و لس‌آنجلس لیکرز.

میامی هیت با جذب کایل لاوری، ویکتور اولدیپو، پی‌جی تاکر و مارکیف موریس، قطعاً یکی از شاخص‌ترین عملکردهای فری‌ایجنتی را به ثبت رساند. حضور این بازیکنان در کنار رهبر تیم، جیمی باتلر، قطعاً یکی از قدرتهای برتر شرق در فصل آینده و تیمی فوق‌العاده از نظر دفاعی را خواهد ساخت. بولز هم با انتقال لانزو بال، دمار دروزن و الکس کروسو به شهر شیکاگو، به جرأت برترین شیکاگو بولز پس از دوران مایکل جردن در دهه نود را ساخته است.

اما اعضای لس‌آنجلس لیکرز، طلایی‌پوشان شهر فرشته‌گان، به این موضوع واقف بودند که لبران جیمز ۳۷ ساله، دیگر همانند گذشته قابل اتکا نیست و توانایی تبدیل شدن به ارتش تک‌نفره را ندارد. در همین راستا آن‌ها به دنبال این بودند تا با جذب ستاره‌های جدید، فشارها را از روی لبران بردارند که این‌گونه هم شد؛ راسل وستبروک با ترید به لیکرز، به اصطلاح «Big Three» جدید لیگ را ساخت.

حضور فوق ستاره توانایی همانند وستبروک، آقای تریدیل دابل و برترین تاریخ از این لحاظ، مطمئناً در تمامی ابعاد فنی به رشد سطح لیکرز کمک خواهد کرد. انتقادی که همیشه به وستبروک وارد بوده، بازی انفرادی او و عدم توجه به منفعت و هدف تیم بوده که قطعاً در لیکرز که برای قهرمانی خواهند جنگید، شرایط متفاوت خواهد بود. چند بازیکن دیگر نیز جهت بهبود امر امتیازگیری و شوت‌زنی به لیست لیکرز اضافه شدند تا شاید بتوان از آن‌ها به‌عنوان مدعی نخست قهرمانی فصل آینده NBA نام برد.

موج تازه مهاجرت به ترکیه؛

مخالفت‌ها بیش‌تر شده است

ذبیح‌الله دشتی

براساس گزارش‌های نشرشده در رسانه‌های ترکیه، در هفته‌های اخیر، هم‌زمان با شدت گرفتن خشونت‌ها در افغانستان، تعداد مهاجران افغان که از ایران به شکل غیرقانونی وارد ترکیه می‌شوند، بیش‌تر شده است.

با خروج شتاب‌زده نیروهای ایالات متحده آمریکا از افغانستان، طالبان حملات خود را برعلیه نیروهای امنیتی افزایش داده‌اند. با پیش‌روی طالبان، خصوصاً به مراکز شهرها، هزاران فامیل مجبور به ترک خانه‌های‌شان شده‌اند که اکثریت آنان به مواد غذایی و خدمات اولیه دسترسی ندارند. بنا بر گزارش‌ها، در حال حاضر تقریباً نیمی از جمعیت افغانستان نیاز جدی به کمک‌های بشردوستانه دارند. تعداد بی‌جاشده‌گان با گذشت هر روز در نقاط مختلف افغانستان بیش‌تر می‌شود و نرسیدن کمک به بی‌جاشده‌گان یک‌بار دیگر نگرانی‌ها از تشدید بحران انسانی را در کشور افزایش داده است.

هرچند آمار دقیق از تعداد کسانی که در هفته‌های اخیر افغانستان را ترک کرده‌اند در دست نیست؛ اما گفته می‌شود، در یک هفته تقریباً ۳۰ هزار تن بنا بر تهدیدات امنیتی و مشکلات اقتصادی مجبور به ترک این کشور شده‌اند. بیش‌تر کسانی که افغانستان را ترک می‌کنند، بعد از گذشتن از راه‌های پرخطر، از مسیر ایران به ترکیه می‌آیند و تلاش می‌کنند از ترکیه به کشورهای اروپایی برسند. برعلاوه آن، به دلیل تحریم‌های آمریکا و بدتر شدن وضعیت اقتصادی ایران و افزایش سخت‌گیری‌ها در آن کشور، شمار زیادی از مهاجران افغان که در ایران زنده‌گی می‌کردند، به خاطر رسیدن به کشورهای اروپایی در تلاش عبور از مرزهای ترکیه هستند. آمار دقیق از مهاجرانی که به شکل غیرقانونی از مرز ترکیه عبور می‌کنند، در دست نیست؛ اما بنا بر گمانه‌زنی‌های فعالان حقوق بشر، روزانه بیش از

بنگلادش، ترکمنستان، ایران، سومالی و فلسطین بیش‌ترین تعداد را دارند. این آمارها نشان می‌دهد که تعداد مهاجران غیرقانونی افغانستان که تا ۷ جولای سال ۲۰۲۱ دست‌گیر شده‌اند، نسبت به سال‌های گذشته افزایش جدی داشته است.

از طرف دیگر، نشر خبر از طرف وزارت خارجه آمریکا مبنی بر رسیده‌گی به پرونده‌های افغان‌هایی که با امریکایی‌ها همکاری داشته‌اند، از طریق کشورهای مانند ترکیه، باعث عکس‌العمل جدی مقامات این کشور شده است. وزارت خارجه ایالات متحده در یک کنفرانس خبری در دوم اگست گفت، افغان‌هایی که به کشور دیگری مانند ترکیه می‌آیند و شرایط لازم را دارند، پس از تکمیل فرم به درخواست‌های‌شان رسیده‌گی می‌شود. برعلاوه آن، گفته شد که مهاجران افغان می‌توانند از دولت ترکیه یا کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده‌گان (UNHCR) درخواست پناهنده‌گی بدهند.

وزارت خارجه ترکیه در پاسخ به بیانیه مقامات امریکایی در چهارم اگست با نشر اعلامیه‌ای گفت: «ترکیه ظرفیت این را ندارد که به‌عنوان کشور سوم با بحران مهاجرت تازه مقابله کند.» این وزارت تصمیم ایالات متحده آمریکا در این زمینه را غیرمسئولانه خواند. در اعلامیه آمده است: «دولت ترکیه تصمیم آمریکا در این خصوص را که با بی‌مسئولیتی و عدم مشورت با مقامات ترکیه صورت گرفته است را قبول نمی‌کند. اگر آمریکا تصمیم پذیرفتن این افراد را داشته باشد، می‌تواند به صورت مستقیم آن‌ها را به آمریکا منتقل کند. پیش از هر چیزی، این بیانیه باعث ایجاد یک موج بزرگ مهاجرت در منطقه ما خواهد شد و در این مسیر مهاجران افغانستان بیش‌تر رنج خواهند دید.» در اعلامیه هم‌چنان آمده است: «ترکیه طی ۷ سال گذشته میزبان بیش‌ترین مهاجر بوده است و این کشور ظرفیت جدیدی برای پذیرش موج جدید مهاجران به نام کشور ثالث را ندارد. ما به هیچ وجه مسؤلیت اقدامات کشور ثالث در دنیا را برعهده نمی‌گیریم. قوانین کشور ما اجازه نمی‌دهد که از سوی کشورهای ثالث مورد سوءاستفاده قرار بگیریم.»

با شدت گرفتن جنگ و خشونت‌ها در افغانستان، ورود موج تازه مهاجران افغان به ترکیه باعث شده است که احزاب و رسانه‌های مخالف دولت از این موج برعلیه حزب حاکم استفاده کنند. کامل کیلیچدار اوغلو، رهبر حزب مخالف حکومت، در تازه‌ترین مورد، از سیاست مهاجرتی حکومت حزب عدالت و توسعه انتقاد کرده و خواهان برگرداندن مهاجران سوری به کشورشان شده است. کیلیچدار اوغلو، مهاجران افغان را به عنوان عساکر افغانی یاد کرده و به خاطر جلوگیری از عبور غیرقانونی آنان،

۱۰۰۰ تن از این مسیر وارد ترکیه می‌شوند. براساس آمارهای کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده‌گان (UNHCR)، ترکیه میزبان بیش‌ترین پناهنده در جهان است. در عین حال، ترکیه بعد از پاکستان و ایران، سومین کشوری است که میزبان جمعیت بزرگی از مهاجران افغانستان است. افغان‌ها در ترکیه بعد از شهروندان سوری، بیش‌ترین جمعیت مهاجران را تشکیل می‌دهند. براساس آمارهای رسمی، نزدیک به ۱۷۰ هزار افغان در ترکیه به شکل قانونی زنده‌گی می‌کنند. براساس آمارهای غیررسمی، بیش‌تر از ۲۰۰ هزار افغان به شکل غیرقانونی در این کشور زنده‌گی می‌کنند که به خدمات دولتی - خدمات صحتی و آموزشی - دسترسی ندارند.

شدت گرفتن جنگ و خشونت در هفته‌های اخیر در افغانستان و موج تازه مهاجرت افغان‌ها به ترکیه، ترک‌ها را شدیداً نگران کرده است. بحران کووید-۱۹ همان‌طوری که بحران اقتصادی را در جهان عمیق‌تر کرده، تأثیر شدید منفی بر اقتصاد ترکیه هم داشته است. با بسته شدن بسیاری از فابریکه‌ها، هزاران شهروند ترک کارهای‌شان را از دست دادند. با افزایش میزان بیکاری در این کشور، مخالفت‌ها با موج تازه مهاجرت افغان‌ها هم بیش‌تر شده است.

دولت ترکیه با بالا گرفتن مخالفت‌ها هم‌زمان با موج تازه مهاجرت افغان‌ها، سیاست سخت‌گیرانه‌ای را در پیش گرفته است و کسانی که به شکل غیرقانونی زنده‌گی می‌کردند، به خصوص مهاجرانی که دست به اخلاص نظم عامه می‌زدند را دست‌گیر کرده است. براساس آمارهای منتشرشده از طرف اداره مهاجرت ترکیه، تعداد مهاجران غیرقانونی که تا ۷ جولای سال ۲۰۲۱ دست‌گیر شده‌اند، ۶۲۶۸۷ نفر هستند. افغان‌ها با ۲۵۶۴۳ نفر، بیش‌ترین تعداد را در بین این افراد تشکیل می‌دهند. بعد از افغان‌ها، به ترتیب شهروندان سوری، پاکستان، اوزبیکستان، عراق،

به مناسبت روز جهانی جوانان؛

لحظاتی در کنار یک جوان معتاد

در صفوف نیروهای دفاعی و امنیتی کشور مشغول جنگ و مبارزه هستند. هر روز تعدادی از نیروهای دفاعی و امنیتی قربانی این جنگ «پایان‌ناپذیر» می‌شوند. شمار دیگری از آن‌ها، پس از بسیار تقلا و کوشش، اکنون بیکار هستند و اندیشه فرار از وطن را در سر می‌پروراندند. ملاحظه می‌کنید که چگونه نیرو و انرژی آن‌ها هدر می‌رود و چگونه این قشر بزرگ جامعه از نظر افتاده است و چه بی‌مهری‌هایی در حق آن‌ها روا داشته می‌شود.

متأسفانه در گذشته، کسی نبوده است که هم در رأس قدرت بوده باشد، هم قدر جوانان این سرزمین را دانسته باشد و هم از آن‌ها در راستای ترقی کشور استفاده بهینه کرده باشد. گمان من این است که ظرفیت، نیرو و انرژی جوانان این سرزمین نیز همانند منابع طبیعی ما دست‌نخورده باقی مانده است. آرزو دارم که روزی فرا برسد تا به قول مولانا جلال‌الدین محمد بلخی، «کاملی» و «کیمیای‌گری» در رأس قرار بگیرد تا این «خاک» در دست وی «زر» بشود و دست این ناقصان و ناکسان از سر جوانان وطن کوتاه شود، تا باشد از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب عبور کنیم. «کاملی گر خاک گیرد زر شود - ناقص از زر بُرد خاکستر شود».

اعضای خانواده‌ها هستند. برو و برگرد دوباره نزد خانواده‌ها. اگر بخوای، می‌توانم تو را تا حدی در این مورد کمک کنم.» ظاهر سخن مرا پذیرفت و گفت که صرفی را در شهر می‌شناسد و احتمالاً شماره برادرش نزد وی است. برایم وعده سپرد که فردا سراغش خواهد رفت و با برادرش تماس خواهد گرفت. سپس با من خداحافظی کرد و به راهش ادامه داد. پس از رفتن وی، انبوهی از اندوه در دل من جای گرفت.

این روایت، زنده‌گی یکی از صدها هزار جوانی است که به این سرنوشت دچار شده و در جنگ‌ال این دیو مهیب گیرمانده و غرق این باتلاق شده‌اند. جوانانی که نه خود توانایی نجات‌شان را دارند و نه کسی هست که دست‌شان را بگیرد.

فقر، بیکاری، مهاجرت، اعتیاد و... از واژه‌های رایج عصر ما است. با وجودی که بیش‌تر از نصف نفوس این آب و خاک را جوانان تشکیل می‌دهند؛ اما دیده می‌شود که اکنون میلیون‌ها جوان این سرزمین در خارج به سر می‌برند و مهاجر شده‌اند. بیش‌تر از سه میلیون در دام اعتیاد افتاده و صدها هزار تن

با تو حرف زد، کمی انرژی گرفتم.» من از سر نیک‌خواهی برایش بعضی حرف‌هایی که نیاز بود را گفتم، صمیمانه گفتم. شام بود و هوا تاریک شده بود، می‌خواست برود، بر سر قبرستان؛ جایی که هر شب را آن‌جا سپری می‌کند. هنگام صحبت کردن، گلویش را بغض گرفته بود، نمی‌توانست به راحتی حرف بزند، نزدیک بود گریه کند. از زنده‌گی ناامید شده بود و ادامه داد: «اگر زنده‌گی من به همین وضع ادامه یابد، شاید بیش‌تر از چند ماه دیگر زنده نمانم.»

از یک سال به این‌سو، در شهر مزار شریف زنده‌گی می‌کنم؛ اما اعضای خانواده‌اش از وی احوالی ندارند. به قول خودش، اعضای خانواده‌اش باری به مزار شریف می‌آیند و سراغ وی را می‌گیرند؛ اما او خود را به خانواده‌اش نشان نمی‌دهد. اکنون پشیمان بود؛ پشیمان از این‌که به اعتیاد رو آورده بود و از فضای صمیمانه و گرم خانواده محروم شده بود. آثار پشیمانی و ندامت را می‌شد در سر و صورتش دید. برایش گفتم و رفیقانه هم گفتم: «در چنین حالتی، اگر قرار باشد کسی به کمک تو بیاید،

اسمش را ذبیح گفت و شهرش را میمنه. خیلی جوان بود. به قول خودش بیست‌وسه سال سن داشت؛ اما بسیار به سختی راه می‌رفت از بس که ضعیف و نحیف شده بود. گفت، شش سال می‌شود که

احمدزاده هوری

«پودر» استفاده می‌کند. «هفده سال سن داشتم که به ایران رفتم. هرچند در ایران دیگر برادران من نیز بودند؛ اما من با پسران دیگری که از ولایت‌های مختلف افغانستان بودند، یک‌جا زنده‌گی می‌کردم. از برادران خود فاصله داشتم. هم‌اتاقی‌هایم پودر استفاده می‌کردند و من هم آهسته آهسته، یک‌جا با آن‌ها به استفاده پودر رو آوردم.»

یک‌سال می‌شود که از ایران برگشته است. بسیار با صدای آهسته صحبت می‌کرد. سرش را پایین انداخته بود و نمی‌توانست یا نمی‌خواست، بلند کند. «حتا راه رفتن به من سختی می‌کرد، نمی‌توانستم راه بروم؛ اما از این‌که چند لحظه‌ای

خطر از دست رفتن ذخایر بانک مرکزی در ولایات

صورت حساب مالی سال مالی ۱۳۹۹ بانک مرکزی نشان می‌دهد که پس از آمدن اجمل احمدی به این بانک، میزان ذخایر اسعاری در نماینده‌گی‌های آن در جریان سال مذکور به دلایل نامعلومی حدود ۱۵ برابر افزایش یافته است. بر بنیاد این سند، ذخایر اسعاری نماینده‌گی‌های بانک مرکزی از یک میلیارد و ۱۲ میلیون و ۴۲۵ هزار افغانی (معادل آن به دالر) در سال مالی ۱۳۹۸، به ۱۵ میلیارد و ۵۹۶ میلیون و ۴۳۰ هزار افغانی در سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است. این در حالی است که منابع این پول و دلیل افزایش آن در نماینده‌گی‌های بانک مرکزی تاکنون روشن نیست.

سیدصابر مبارز

بنا بر تهدیدات امنیتی، خواستار تبدیلی به کابل شود. مسوولان بانک مرکزی با وجود مخالفت‌ها با تبدیلی وی به دلیل شناخت او از فضای حوزه شمال شرق، سرانجام موافقت کرد و شفیق‌الله شفق به عنوان معاون عملیات بانکی به کابل آمد. اجمل احمدی اما به محض حضور در بانک، این فرد را بدون دلیل موجه و با دسیسه ناشی از عقده‌مندی شخصی ناظر کل و با وساطت یارمحمد رستم، آمر دفتر و از دوستان و همکاران نهایت نزدیک اجمل احمدی، از موفقی با کسر معاش به پست مسوول عملیاتی انستیتوت بانکداری (AIBF) تبدیل کرد. در ادامه و پس از یک‌ونیم ماه، تشکیل مربوط به وی شامل ۲۲ کارمند در سه بخش منابع بشری، آی تی و مالی - را تنقیص کرد. به این ترتیب، کارمندان اصلی این نهاد که با نظام کاری آن آشنایی داشتند، تنقیص و برخی کارمندان به عنوان «کارمندان کمکی» جابه‌جا شدند. این مسوول پیشین بانک مرکزی، تصریح کرد که با توجه به افزایش بی‌پیشینه ذخایر بانک در نماینده‌گی‌ها و به‌ویژه شرایط نامطلوب فعلی، امکان‌پذیر نیست که ذخایر بانک در امان بماند.

در پایان به نظر می‌رسد که هم‌چون اقدامات ناسنجیده بانک مرکزی در سال ۱۳۹۹ و نیاموختن از تجارب تلخ سقوط کندز در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵، باعث شده است که این بانک از این ناحیه بازم متضرر شود و اگر به زودی در قسمت ذخایر اسعاری نماینده‌گی‌های سایر ولایات توجه صورت نگیرد، گسترش جنگ هزینه سنگینی را به ذخایر ارزی بانک مرکزی وارد خواهد کرد.

مسوول بانک مرکزی در حوزه شمال شرق بود و ولایت‌های تخار، بدخشان، کندز و بغلان را نیز مدیریت می‌کرد. در دو سقوط پی‌هم کندز، در آن ولایت حضور داشت. او توانسته بود که در سقوط اول، معادل هفت میلیون دالر و در سقوط دوم، معادل پنج میلیون دالر بانک مرکزی را با حضور هیأت خزانه در زیر گلوله از تاراج نجات دهد و در زمینه انتقال پول سایر بانک‌ها نیز کمک کند. شفق این مقدار پول را در شرایطی که طالبان در حومه شهر حضور داشتند، به میدان هوایی کندز رساند و از آنجا توسط طیاره‌های نظامی به مزار شریف انتقال داد.

با آن که مقامات محلی در این راستا اصلاً همکاری نکرده بودند و حتی از وی خواسته بودند که به بهانه سقوط، پول‌ها را تقسیم کند؛ اما شفق در هماهنگی با برخی از نهادها، ذخایر ارزی بانک مرکزی در کندز را با وجود همه تهدیدها، محفوظ نگه داشت. مخالفت شفق با برخی از حلقه‌ها در این مورد سبب شد که او

کارشویه‌های عملیاتی خزانه‌داری و مدیریت خطرات عملیاتی است که شرایط نگهداری، انتقال و تأمین مصونیت خزانه و پول نقد در آن تعیین شده است. در حالی که بانک مرکزی دارای حد مجاز نگهداری پول نقد به اسعار و پول ملی در سطح هر یک از نماینده‌گی‌ها و حتی مرکز خود است، به نظر می‌رسد که اصیل گل توتاخیل، ناظر کل این بانک، احتمالاً به دلیل جلوگیری از تقابل با اجمل احمدی، سرپرست این بانک، موضوع را به کمیته بررسی داخلی و شورای عالی این بانک گزارش نداده است. ناظر کل بانک مرکزی مطابق قانون و لایحه وظایف، مسوولیت بررسی و اجراءات مقتضی در مسائل مصونیت خزانه بانک مرکزی را برعهده دارد و باید در زمینه تراکم بیش از حد مجاز پول -چه به پول ملی و یا اسعار خارجی- و نقض کارشویه‌های عملیات بانکی و اجراءات مقتضی، پاسخگو باشد.

این در حالی است که به استناد گزارش تحقیقی روزنامه ۸ صبح، شفیق‌الله شفق که برای هفت سال

صورت حساب مالی سال مالی ۱۳۹۹ بانک مرکزی نشان می‌دهد که پس از آمدن اجمل احمدی به این بانک، میزان ذخایر اسعاری در نماینده‌گی‌های آن در جریان سال مذکور به دلایل نامعلومی حدود ۱۵ برابر افزایش یافته است. بر بنیاد این سند، ذخایر اسعاری نماینده‌گی‌های بانک مرکزی از یک میلیارد و ۱۲ میلیون و ۴۲۵ هزار افغانی (معادل آن به دالر) در سال مالی ۱۳۹۸، به ۱۵ میلیارد و ۵۹۶ میلیون و ۴۳۰ هزار افغانی در سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است. این در حالی است که منابع این پول و دلیل افزایش آن در نماینده‌گی‌های بانک مرکزی تاکنون روشن نیست. در شرایطی که سقوط بیش‌تر از ۲۰۰ ولسوالی و مرکز ۱۸ ولایت در کم‌تر از سه ماه گذشته به دست طالبان، شک و تردیدهای زیادی را نسبت به گسترش جنگ به وجود آورده است؛ گفته می‌شود که بانک مرکزی اقدامی برای نجات پول از نماینده‌گی‌های شیرخان بندر کندز، تخار و بندر اسلام‌قلعه هرات نکرده است و احتمال می‌رود که پول‌های هنگفت نماینده‌گی‌های این بانک در پی سقوط ولایات و ولسوالی‌ها از دست رفته باشد. این در حالی است که با گذشت هر روز دامنه جنگ در کشور گسترش می‌یابد و خطر از دست رفتن ذخایر پولی بانک مرکزی در ولایات، وجود دارد. این اقدامات به باور آگاهان خیلی نگران‌کننده است و ایجاب پاسخ‌دهی واضح و مستند از جانب بانک مرکزی را می‌کند.

سکتور بانکی، به شمول بانک مرکزی، دارای

سازمان ملل متحد مدینه فاضله نیست

آصف ایوبی

حال حاضر در ۳۴ ولایت افغانستان نامنی موج می‌زند و در بیش‌تر از ۲۰ ولایت جنگ شدید جریان دارد.

سخن آخر

باید گفت که جنگ افغانستان راه‌حل نظامی ندارد. شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌تواند از صلاحیت‌های مبنی بر تحریم‌های اقتصادی علیه حکومت پاکستان، شرکت‌های بزرگ تجاری و افراد سیاسی این کشور، استفاده کند، تحریم‌های تسلیحاتی، لغو سفرهای خارجی و قطع روابط دیپلماتیک را به تصویب برساند و استفاده از زور را در مواردی تجویز کند. سیاست شرم‌نامه‌گی را همه کشورهای جهان علیه پاکستان استفاده کنند و دیپلماسی پنهان پاکستان به دیپلماسی آشکار مبدل شود.

تا زمانی که پاکستان و کشورهای درگیر جنگ افغانستان از سوی سازمان ملل متحد تحت فشار عملی قرار داده نشوند، صلح و ثبات در افغانستان ایجاد نخواهد شد. افغانستان باثبات، مساوی با منطقه و جهان باثبات است. جنگ‌های دوامدار افغانستان روزی همه کشورهای منطقه و جهان را فرا خواهد گرفت. تنها گزینه‌ای که شورای امنیت می‌تواند درد مردم افغانستان را التیام بخشد، این است که آتش‌بس عمومی اعلام کند.

نباید از سازمان ملل متحد و شورای امنیت انتظار بیش از حد داشت. برای بیرون‌رفت از جنگ افغانستان و رسیدن به صلح و ثبات دایمی در این کشور، باید همه مردم متحد شوند و کار کنند؛ یکی با قلم و دیگری با تفنگ. همه باهم می‌توانیم حماسه‌آفرین شویم و جهانبانان را آگاه بسازیم که سرنوشت ما را خود ما تعیین می‌کنیم و جاویدانه به حیات خود ادامه می‌دهیم.

است و به جز یک شعار میان‌حالی و نمایش‌های فریبنده اذهان مردم نیست.

فصل هفتم این منشور از اختیارات شورای امنیت سازمان ملل متحد برای حفظ صلح جهانی بحث می‌کند و به این شورای اجازه می‌دهد تا «وجود هرگونه تهدید برای صلح، نقض صلح یا اقدام تجاوزگرانه» را تعیین کند و اقدامات نظامی و غیرنظامی را برای «برقراری صلح و امنیت بین‌الملل» روی دست گیرد.

سال‌های متمادی است که این عضو در آتش جنگ، نقض حقوق بشر و دخالت کشورهای خارجی می‌سوزد و می‌سازد. پرسش اصل این‌جا است که چرا شورای امنیت از صلاحیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری‌اش علیه فجایع افغانستان استفاده نمی‌کند؟

علت اصلی این است که همه دستاوردها و موضوعات مهم و حیاتی، جنایت علیه بشریت، نسل‌کشی، تروریسم، نقض حقوق بشر و حقوق بشردوستانه و سایر مصادیقی که امنیت و عدالت بین‌المللی را تهدید می‌کند، به حمایت و دستور ابرقدرت‌ها، قدرت‌های جهان و قدرت‌های منطقه‌ای اجرایی و عملی می‌شود. از زمان ایجاد سازمان ملل متحد تا این حال فاجعه‌های بسیار زیادی در جهان رخ داده است. در عمر چندین ساله این سازمان اعضایش از حقوق مساوی یکسانی برخوردار نبوده‌اند. بیش‌تر تصمیمات و اقدامات از کان شش‌گانه سازمان ملل متحد متکی بر کشورهای است که «نان دهد؛ فرمان دهد». در زیر پرچم سازمان ملل متحد، بارها جنایات جنگی، نقض حقوق بشر و کشتار جمعی صورت گرفته است. در

در فصل ششم منشور ملل متحد تأکید جدی به حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلافات می‌پردازد؛ کشورهایی که دارای اختلافات هستند؛ اختلافاتی که می‌تواند منجر به جنگ شود. این کشورها نخست تلاش می‌کنند از طریق روش‌های مسالمت‌آمیز از جمله مذاکره، تحقیق، میانجی‌گری، مصالحه، حل‌وفصل قضایی، توسل به آژانس‌های منطقه‌ای یا سایر راه‌های مسالمت‌آمیز به دنبال حل مسأله باشند. افغانستان در نهم نوامبر سال ۱۹۴۶ رسماً عضویت سازمان ملل متحد را به دست آورد، اما اکثر محتوای فصل ششم این منشور در مورد افغانستان با پاکستان و کشورهای دخیل در جنگ افغانستان نقض شده و یا هم جنبه عملی به خود نگرفته است. نظر به وظایف اصلی و اساسی شورای امنیت ملل متحد و حیطة صلاحیت‌هایش، به‌آسانی می‌تواند طرفین درگیر در مسأله افغانستان را قناعت بدهد و از جنگ و نقض حقوق بشر در افغانستان پیش‌گیری کند. اگر نه همه موارد فصل ششم منشور سازمان ملل، سوال‌برانگیز

شورای امنیت یکی از ارکان اصلی سازمان ملل متحد است. وظیفه اصلی آن، پاسداری از امنیت و صلح بین‌الملل است. براساس منشور سازمان ملل متحد، حیطة قدرت شورای امنیت شامل اعزام نیروهای پاسدار صلح، تصویب تحریم‌های بین‌المللی و اعطای متخاصم می‌باشد.

از اولین جلسه شورای امنیت که در ۱۹۴۶ در کلیسای وست منیستر لندن برگزار شد تا کنون، این شورا به‌طور مداوم به کار خود ادامه داده که دستاوردهای قابل ملاحظه‌ای داشته است؛ اما در راستای جنگ دوامدار، نقض حقوق بشر و دخالت کشورهای خارجی در افغانستان هیچ اقدام جدی و عملی انجام نداده است. در چند جلسه شورای امنیت که برای افغانستان برگزار شده است، تصمیمات این شورا متکی بر دستور و هدایت ابرقدرت‌ها و قدرت‌های جهانی بوده و یا بیش‌تر جنبه اخلاقی داشته است تا عملی.

روایت دیروز، آینده امروز، نوید فردا

صاحب امتیاز: سنجر سهیل
مدیرمسوول: مجیب مهرداد
سرمدیر: خلیل اسیر
گزارشگر تحقیقی: حسین بهش
دبیر گزارش‌ها: حسین حیدری
دبیر بخش خبر: علی شاه حقمیل
دبیر بخش صلح: آسیه حمزه‌ای
دبیر رسانه‌های اجتماعی: نورعلی فرحت

Publisher: Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com
Editor-in-Chief: Mujib Mehrdad, mujib_mehrdad@yahoo.com
Facebook.com/8am.af
Youtube.com/Hashtesubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

سال پانزدهم
شماره ۳۶۶۲
شنبه
۲۳ اسد ۱۴۰۰
۱۴ اگست ۲۰۲۱
قیمت: ۲۰ افغانی

دبیر بخش ویدیو: محمدنصیر کاوشگر
خبرنگاران: عبدالاحمد حسینی، محمدحسین نیک‌خواه، خلیل رسولی، شکیبا سعیدی، الیاس طاهری، احمدشاه شاداب، محمدزمان سهیل، نیازالله اصیل، شمیم فروتن شایق قاسمی، بهروز خاوری، معصومه عرفان، اعجازالحق سامی، زهرا عطایی ع. نظری، اسحق‌علی احساس
ویراستاران: رضا مرادی
صفحه آرایی: محمدنصیر کاوشگر
پدیرش اعلان: Shaparsepehr@gmail.com ۰۷۰۰۱۷۵۵۱۰-۰۷۸۸۸۸۷۹۹
نشانی پستی: ۰۲۵-۰۳۸، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان
نشانی دفتر کابل: تایمینی، کابل، افغانستان
۸ صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

همه گیری کرونا در ایران؛ برای ششمین روز پیاپی بیش از ۵۰۰ نفر جان باختند

اعلام کرده بود. همزمان با موج پنجم شیوع کرونا در ایران، انتقادهای زیادی از مقامهای این کشور از جمله علی خامنه‌ای در شبکه‌های اجتماعی مطرح شده است. رییس: رعایت اصول بهداشتی در سوگواری‌ها ضروری است از سوی دیگر آغاز ماه محرم و نزدیک شدن روزهای تاسوعا و عاشورا باعث شده است که نگرانی‌هایی بابت احتمال شیوع بیشتر ویروس کرونا در جریان مراسم مذهبی مطرح شود. علی خامنه‌ای پیش از این خواستار رعایت تدابیر بهداشتی در جریان مراسم سوگواری ماه محرم شده بود. ابراهیم رییس نیز روز جمعه گفت: «اعتقاد و باور قلبی داریم که این سوگواری‌ها می‌تواند تاثیر مثبتی در روح و روان جامعه و زنده‌گی مردم داشته باشد، اما رعایت اصول بهداشتی در مراسم عزاء و سوگواری‌ها امری ضروری است و حفظ و صیانت از جان مردم اولویت دارد.» رییس جمهور ایران هم چنین بدون اشاره به احتمال اعلام تعطیلی یا محدودیت‌های گسترده، از لزوم کاهش تردد در سطح کشور سخن گفت. ابراهیم رییس گفت: «کاهش تردد از جمله مسایل محوری در روند کنترل ویروس است، بنابراین ترددها باید در ۱۰ روز آینده به شکل محسوس کاهش یابد.»

طبی اجازه داد تا دامنه واکسیناسیون در برابر بیماری کووید-۱۹ را گسترش دهند. به این ترتیب امکان کاهش سه‌ساله سن تزریق واکسین و گسترش آن به «مشاغل پرخطر تعیین شده» وجود خواهد داشت. از سوی دیگر ابراهیم رییس، رییس جمهور ایران، می‌گوید که دولت او برای اختصاص ارز به واردات واکسین مشکلی ندارد. تغییر لحن مقام‌های دولتی در قبال واردات واکسین به دنبال سخنان اخیر علی خامنه‌ای، رهبر ایران، صورت می‌گیرد. او در سخنان خود بر لزوم تامین واکسین مورد نیاز جمعیت ایران تاکید کرد. این در حالی است که وی پیش از این واردات «واکسین‌های امریکایی و انگلیسی» را «ممنوع»

به پروتکل‌ها و عادی‌انگاری اوضاع کشور بود سعید نمکی که تا زمان رای اعتماد مجلس به گزینه پیشنهادی ابراهیم رییس هم‌چنان در مقام وزیر بهداشت مشغول فعالیت است، روز جمعه بزرگ‌ترین عامل در ایجاد موج کنونی همه‌گیری کرونا در ایران را «کم‌توجهی به پروتکل‌ها و عادی‌انگاری اوضاع در سراسر کشور» دانست. او در نامه خود به رییس دانشگاه‌های علوم صحت ایران هم‌چنین خواستار توسعه مراکز رسیده‌گی سرپایی به بیمارستان مبتلا به کووید-۱۹ و بستری موقت آن‌ها تا پایان وقت اداری روز شنبه شد. وزیر صحت ایران هم‌چنین به رییس دانشگاه‌های

آمار روزانه جان‌باخته‌گان بر اثر ابتلا به بیماری همه‌گیر «کووید-۱۹» در ایران برای ششمین روز پیاپی از حد نمادین ۵۰۰ نفر فراتر رفت. بنا بر آمار وزارت صحت ایران در روزهای پنج‌شنبه و جمعه، در مجموع ۵۲۷ نفر از بیماران مبتلا به ویروس کرونا جان خود را از دست دادند. این در حالی است که شمار موارد جدید شناسایی ابتلا به این ویروس نیز هم‌چنان بالا است. به گزارش یورو نیوز، طبق آمار وزارت صحت ایران در طول شبانه‌روز گذشته نتیجه آزمایش کرونای بیش از ۳۹ هزار نفر مثبت بوده است که از این تعداد ۴۷۰۷ نفر بستری شده‌اند. آمار بالای مبتلایان جدید به این معنا است که احتمالاً طی روزها یا هفته‌های آینده شمار بیش‌تری نیازمند رسیدگی در شفاخانه یا بخش مراقبت‌های ویژه (آی‌سی‌یو) خواهند بود. به این ترتیب با توجه به موارد زیاد شناسایی جدید، به نظر می‌رسد که فشار بر بخش بهداشت و درمان ایران طی هفته‌های آینده ادامه داشته باشد. این در حالی است که شمار کل جان‌باخته‌گان بر اثر ابتلا به بیماری کووید-۱۹ در ایران به حد نمادین ۱۰۰ هزار نفر نزدیک شده است. بنا بر آمار رسمی تاکنون ۹۶ هزار و ۷۴۲ نفر از مبتلایان به ویروس کرونا در ایران جان باخته‌اند. نمکی: بزرگ‌ترین عامل در ایجاد موج جدید، کم‌توجهی

شناگری که می‌خواهد سردترین شنای روی زمین را انجام دهد

به گزارش بی‌بی‌سی، آب‌های این منطقه خیلی سرد و در واقع یخ‌زده است و همیشه باد سردی می‌وزد که دما را به چندین درجه زیر صفر می‌رساند. این مسیر طولانی‌تر از مسیر مستقیم است؛ چون او ناچار است کوه‌های یخی را دور بزند و از قطعات یخ شناور فاصله بگیرد. این چالش که دو هفته طول خواهد کشید، ۲۵

یک شناگر استقامت تصمیم دارد به قول خودش سردترین شنای روی زمین را انجام دهد و هدف او از این کار جلب توجه جهان به اثرات تغییر اقلیم است. لوییس پیو به گرینلند می‌رود، جایی که مسافت حدود ده کیلومتری دهانه آبدره ایلولیسات را که در برابر سریع‌ترین ذوب یخچال جهان قرار دارد، شنا خواهد کرد.

رییس هیات مدیره سامسونگ پس از کسب آزادی مشروط زندان را ترک کرد

در مارچ ۲۰۱۷ از مقامش برکنار شد. یکی از تخلفات مطرح در پرونده خانم پارک، دریافت رشوت از شرکت سامسونگ بود.

لی جایه یونگ، کارآفرین کوریای جنوبی و رییس هیات مدیره شرکت سامسونگ، روز جمعه پس از کسب آزادی مشروط، زندان را ترک کرد. وارث ۵۳ ساله این شرکت چندملیتی که در جولای گذشته از سوی دادگاه به اتهام فساد به دوسال‌ونیم زندان محکوم شده بود، پس از آزادی اعلام کرد: «من مردم را بسیار نگران کردم و بسیار متاسفم.» وزیر دادگستری کوریای جنوبی روز دوشنبه گذشته در جریان تشریح وضعیت اقتصاد ملی این کشور در پی طولانی شدن همه‌گیری ویروس کرونا، خبر موافقت با آزادی مشروط آقای لی را اعلام کرد. براساس رتبه‌بندی فوربس، لی جایه-یونگ با ثروتی معادل ۱۱.۴ میلیارد دلار، دوصدومین مرد ثروتمند جهان است. رسیده‌گی به پرونده فساد مالی او در پی افشای تخلفات مالی پارک گون هه، نخستین رییس جمهور زن در کوریای جنوبی آغاز شد. خانم پارک در نهایت

آتش‌سوزی در شرق رم ایتالیا؛ مردم محلی تخلیه شدند

آتش‌سوزی شدیدی در حدود ۴۰ کیلومتری شرق رم، پایتخت ایتالیا، باعث شد که مردم در برخی از مناطق تخلیه شوند. این در حالی است که دمای شهر رم به ۳۷ درجه سانتی‌گراد رسیده است. به گزارش یورو نیوز، مناطقی از جنوب ایتالیا در هفته‌های اخیر دچار آتش‌سوزی شده است، به‌طوری که شعله‌های آتش جنگل‌های کالابریا، جزایر سیسیل و ساردینیا را در بر گرفته است. دمای هوا در جنوب‌شرقی سیسیل به ۴۹ درجه سانتی‌گراد رسیده است که بالاترین دمای ثبت شده در اروپا محسوب می‌شود. موج گرما هم اکنون به سمت شمال در حرکت است و از سوی دیگر برخی آتش‌سوزی‌های پراکنده نیز در این بخش از ایتالیا به وقوع پیوسته است، به‌طوری که ده‌ها خانواده از منطقه حفاظت شده مونت کاتیو در نزدیکی حومه رم تخلیه شده‌اند؛ چراکه آتش‌سوزی در آن منطقه گسترش یافته است. ماریو دراگی، نخست‌وزیر ایتالیا، قول داده است که برای بخش‌های آسیب‌دیده از آتش‌سوزی مساعدت مالی در نظر بگیرد و برنامه اقدام را برای کاشت مجدد درخت در مناطق جنگلی پیش ببرد. از سوی دیگر وی قول داده تا مقاوم‌سازی روستاها در برابر بلایای طبیعی را پی‌گیری کند.

آگست شروع می‌شود. لوییس پیو در حال حاضر در آیسلند تمرین می‌کند، قبل از این‌که آموزش خود را در گرینلند به پایان برساند. لوییس می‌گوید: «این اولین شنای چندروزه جهان در مناطق قطبی است و سردترین شنای روی زمین. این برنامه شنا چالش‌برانگیزترین شنای من است؛ سازگاری با آب سرد و تمرین‌های طاقت‌فرسا که اثر شدیدی بر بدن من می‌گذارد.» لوییس می‌گوید که آن‌چه در قطب شمال روی می‌دهد، آینده سیاره زمین و هرچه بر آن است را تعیین می‌کند. این اولین شنای قهرمانانه او نیست؛ پیش از این در اقیانوس شمالگان و جنوبگان، هیمالیا و کانال مانش شنا کرده و همه آن‌ها کارزارهایی برای حفاظت بیش‌تر از محیط زیست بوده است. پس از به پایان رساندن این چالش، او به اجلاس آب‌وهوایی کوپ ۲۶ می‌رود؛ اجلاس بزرگی در شهر گلاسکو که در آن سران جهان درباره تغییرات اقلیمی و راهکارهای مقابله با آن گفت‌وگو خواهند کرد.

کوریای جنوبی دوازدهمین اقتصاد بزرگ جهان است و در ماه‌های اخیر نگرانی‌ها از پیامدهای اقتصادی شیوع کرونا باعث شده بود که بسیاری از مقام‌های سیاسی و رهبران تجاری این کشور خواستار آزادی آقای لی شوند. سامسونگ بزرگ‌ترین امپراتوری صنعتی خانواده‌گی در کوریای جنوبی محسوب می‌شود و گردش مالی جهانی این شرکت معادل یک پنجم تولید ناخالص داخلی کوریای جنوبی است؛ به همین دلیل فعالیت و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی آن برای سلامت اقتصاد این کشور بسیار مهم است. کوریای جنوبی هر ساله در این روزها که نزدیک به زمان برگزاری جشن استقلال (۱۵ آگست) است، اقدام به بخشش شماری از محکومان می‌کند و وزارت دادگستری اعلام کرد که امسال به ۸۱۰ نفر آزادی مشروط داده می‌شود.